

Déli Hírlap

A bánsági magyarság napilapja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
 vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

TIMIȘOARA

I, Bratianu-tér 3.

A Timis-Torontali törvényszék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dos. No. 934/1938.) Telefon: 28—10.

Dr. VARNAY ELEMÉR
 felelős szerkesztő.

Az utolsó állomás

A három hét óta tartó norvég harcok lezárultak. Hogy milyen eredménnyel, ez iránt nincs további kétség. Chamberlain legutóbb tartott beszédében nyíltan és egyenesen megmondotta, hogy a németek előnyomulását Norvégia déli részében nem sikerült feltartóztatni, így az angol expedíciós haderők kiürítették ezt a terepet. A vállalkozás tehát nem sikerült, éppen olyan kevéssé valósította meg a hozzá fűzött reményeket, mint annak idején az elmúlt világháborúban a Churchill által kezdeményezett gallipoli expedíció. Ezt az expedíciót annak idején a szövetséges flotta áttörési kísérletének kudarcát követően hajtották végre. Előbb Alexandriában központosították a keleti különítményt, majd átszállították Mudrosba, Demnos görög szigetre, miközben néhány hajó Tenedos szigete előtt őrizte a Dadanelák bejáratát.

Ebben az expedíciós hadseregben hatvanháromezer angol és egy tizenhatezer főből álló francia katonai csoport foglalt helyet. A rengeteg ember elszállítására száznál több hajóra volt szükség, amelyből hat élelmiszerhajó és négy kórházhajó volt. A Gallipoli közelében történt partraszállításhoz az összes hajókat koncentrálni kellett. Mindezekből láthatjuk, hogy egy expedíciós hadtest előkészülete igen nagy nehézségekkel járt már abban az időben is. Bizonyos tervek voltak szükségesek, a csapatok, a lőszer, a hadműveletek színtere éghajlatának megfelelő ruházat összegyűjtése, valamint az intendancia, tréning és egészségügyi szolgálat elhelyezése a kikötők közelében, ahol a csapatok partraszállottak.

A norvégiai háborúban még elmondhatatlanul nehezebb volt az expedíciós hadsereg szerepe. Szüntelen védekezni kellett a légi támadások ellen, amelyek irtózatossá tették a szállítást, mint a partraszállást, valamint a szárazföldön folytatott harcok minden mozzanatában. A modern háború eme legfélelmetesebb fegyverével szemben minden törekvés hiábavalónak bizonyult, így Középnorvégiából is visszavonulni kényszerült az angol hadsereg. A németek győzedelme kétségtelen. Joggal tehetjük fel a kérdést tehát ezután, hogy vajjon lesznek-e még harcok Norvégiában? Különösen most, amikor már minden kikötőben, amelyek rendelkezésre állnak, sietve behajózzák az angol és francia katonákat. Erre vonatkozólag egy homályos felvilágosítás ad további találgatásokra alkalmat. Emme nyilatkozat szerint az Andalsnesnél behajózott csapatokat „máshutt” fogják felhasználni. De hol van ez a máshutt? Csakis Norvégia legészakibb részében lehet, amely a vasérc kapuja. Narvikban rakják hajóra a drága ércet. De van ezen az északi vidéken más is. Svédország felső csücskében, Bolidarban, van a világ leggazdagabb arzén lelőhelye. Északnorvégiában található viszont a pyrit, amely a vegyi iparban és lőszergyártásban nélkülözhetetlen. Mindezt innen szerzi be Németország, ezek az anyagok számára a háború folytatásához nélkülözhetetlenül szükségesek.

Ezekért az anyagokért folyik tulajdonképpen az egész északi háború. A szövetségeseknek létérdekük, hogy ezt az összeköttetést bármilyen áldozatokkal is elvágják. Előnyükre szolgál, hogy messzi Észak felé már nem vezetnek vasutak. Így valószínű, hogy Narvik birtokáért még kétségbeesett harcok fognak folyni. De ez azután az északi háború utolsó állomása és igen kétséges, hogy szerencsésebb természeti adottságok között is sikerülni fog-e a német haderők dinamikus erejű előnyomulását feltartóztatni. A hadműveletek váltótól üteme erre vonatkozólag is hamarosan meg fogja adni a választ, hogy áll-e, vagy bukik ez az utolsó erőd s vele együtt a szövetségesek egész norvégiai háborúja.

Narviknál erősödik a katonai tevékenység

Uj légi támpontokat építenek a németek Norvégiában az ország északi részének megtámadása végett

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentései

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda a következőkben ismerteti a norvégiai helyzetet: Az angolok gyors menekülése és Andalsnesből való távozása következtében Dél- és Közép-Norvégiában nyugalom van. Az angolok gyors menekülése, amelyet Chamberlain behajózásnak nevezett és amelyet „sikerrel” hajtottak végre, mély benyomást keltett a norvégok körében, a kik felismerték a helyzetet és megadták magukat. Így a dél és középnorvégiai norvég hadosztályok, amelyeket április elején a menekülő norvég kormány mozgósított, beszüntették a harcot és megadták magukat. Leszerelésük rendszeresen folyik. Csak néhány távolabbi részre jutott norvég csapatok, amelyek nem ismerik az

utóbbi események fejleményeit, még igyekeznek ellenállani. Általában a Steinkjertől északra lévő körzetben nyugalom van. Narvik környékén az angol csapatok erősebb tevékenységet fejtenek ki, hogy ezáltal megjavítsák a Norvégiából történt menekülésük által keltett rossz benyomást. A hadműveleteket, amelyeket nagy részben norvég csapatok hajtanak végre, a német biztosító osztagok mindenütt meghiúsítják. Angol hadihajók tüzérségi tűzzel igyekeztek támogatni a szárazföldi csapatokat. Az ellenséges búvárhajóknak nem sikerült megszakítaniok a német csapat- és hadianyag-szállítást. A német tengeri erők két ellenséges tengeralattjárót elsüllyesztettek.

Nagy hadizsákmány került német kézre

Berlinből jelentik: A német véderő főparancsnoksága szombaton a következő hadijelentést adta ki:

Narviktól északra a német előőrsök visszaverték az ellenséges előőrsöket. Narvikban a helyzet változatlan. Azok a német kötelékek, amelyek Trondhjemből észak felé indultak, csak norvég csapatokkal találkoztak útjukban, miután a szövetséges csapatok sürgősen eltávoztak Nansosból és környékéről.

A norvég csapatok trondhjemmi parancsnoksága napparancsot adott ki, amelyben keserűséggel állapítja meg, hogy a nyugati hatalmak csapataikat Nansosból visszavonták anélkül, hogy erről a norvégeket értesítették volna, akik így súlyos helyzetbe kerültek, miután oldalról és hátulról is megtámadták őket. A norvégek itt fegyverszünetet kértek. A norvég

területek békés megszervezése tovább folyik. Irukant szombaton reggel harc nélkül adták át a norvégek. Andalsnes vidékén 127 tisztet és 2500 közkatonát fogtak el, a hadizsákmányt pedig egyelőre még nem lehet felbecsülni. A német légi haderő folytatta a felderítő tevékenységét egész Norvégia fölött, valamint az Északi-tenger mentén és Narviktól északra egy ellenséges hajót bombatalálattal megrongáltak. Pénteken Nansostól nyugatra egy angol hadihajót süllyesztettek el a német repülőgépek bombái. Péntekről szombatra virradó éjszaka angol repülőgépek támadtak meg az Északi-tengeren egy német őrhajót, de minden eredmény nélkül, sőt az ellenséges repülőgépek közül kettőt lelőttünk. A nyugati hadszíntéren nem történt említésre méltó esemény.

A német jelentés szerint rendezetlen volt az angolok visszavonulása

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda jelenti: Chamberlain csütörtökön megkísérelte beszédével azt a benyomást kelteni, hogy a szövetséges csapatok norvégiai partraszállásának nem volt más célja, mint késleltetni a német előnyomulást. A német politikai és katonai körökben emlékeztetnek azokra a nyilatkozatokra, amelyeket 15 nappal ezelőtt londoni és párisi mértékadó helyeken adtak ki és amelyek teljesen ellentétben állottak az angol miniszterelnök legutóbbi nyilatkozatával. Akkor arról volt szó, hogy a nansosi és andalsnesi partraszállással messzemenő célokat követnek, mert ezek voltak az első lépések a németek kiűzésére Norvégiából. Április 21-én az egyik angol lap katonai szerkesztője azt írta, hogy Trondhjem városának északról és dél felől való körülzárásával egyide-

jűleg az angol csapatok Andalsnesből délkeleti irányban nyomultak előre, azzal a feladattal, hogy Oslot visszafoglalják. Az angolok veresége igen nagy, ha összehasonlítjuk a jelenlegi helyzetet az akkori célokkal. Német mértékadó helyen megállapítják azt is, hogy Chamberlainnek az a kijelentése, amely szerint az angolok rendezetten vonulnak vissza, nem felel meg a valóságnak. Ez a visszavonulás nem volt rendezett, sőt biztosított sem, mert a német csapatok egészen az andalsnesi kikötőig üldözték az angolokat. Ha az angol propaganda azt állította, hogy a németek gyors előnyomulása katonai szempontból elítélendő, akkor csak azt lehet az angoloktól kérni, hogy menekülésük hozott-e más eredményt, mint azt, hogy életüket megmentsék.

Sorra foglalják el a németek a fjordokat

Stockholmból jelentik: Az Aftonbladet grongi tudósítójának jelentése szerint a nansosi visszavonulást fedező angol torpedórombolót bombatámadás érte. Harminc ember meghalt, hatvan megsebesült. A szövetséges csapatok a német harci repülőgépek heves bombázása közben szállottak hajóra. A németek rendszeresen megerősítik azokat a helyeket, ahonnan az angolok elvonultak. A Rosdal, Sogne és Nordmoore fjordok már a németek birtokában vannak. A norvég katonák ezerszámra adják meg magukat. A német parancsnokság utasítást adott arra, hogy különleges bánásmódban részesítsék őket és ne tekintsék hadifoglyoknak, ha határozottan megígérik, hogy nem harcolnak többé a németek ellen. Milch tábornok azon dolgozik, hogy megszervezze a norvégiai repülőtereket, hogy

Norvégia néhány héten belül a nyugati hatalmak ellen meginduló támadásban megfelelő légi támaszpont legyen.

FEGYVERSZÜNETET KÉRT A TRONDHJEMI NORVÉG HADERŐ

Stockholmból jelentik: A svéd rádió közlése szerint Gettes ezredes, a Trondhjemtől északra és délre elterülő körzet norvég erőinek parancsnoka napiparancsban közölte, hogy a németektől

helyi fegyverszünetet kért.

A napiparancs szerint a norvég csapatok helyzete a szövetségesek visszavonulása után tartathatatlanná vált és tovább harcolni annyit jelentene, mint céltalan szerencsétlenséget felidézni.

Trondhjem megtámadásának elmulasztása miatt állott elő az angol balsiker

Londonból jelentik: A angol sajtó élénken kommentálja Trondhjem és Nansos kiürítését és a baloldali lapok hevesen bírálják a kormányt. A Times katonai szakértője helyesnek ítéli meg az angol csapatok távozását Dél-Norvégiából, hogy egy esetleges balsiker elkerülhető legyen. Ezzel szemben

a Daily Herald bírálja a késedelmességet és sajnálkozásának ad kifejezést, hogy az an-

gol flotta nem támadta Trondhjemet, míg a szárazföldi csapatok Andalsnesben és Nansosban voltak, mert — noha nagyobb veszteségekkel is járt volna —, a harcot meg lehetett volna nyerni.

Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség jelenti, hogy Steinkjer norvég város teljesen leégett és Nansos város szintén a tűz martaléka lett.

Veszteség nélkül történt a nansosi behajózás

Londonból jelentik: A Havas távirati iroda közli: Azokkal a hírekkel ellentétben, amelyek néhány külföldi lapban láttak napvilágot, a Press Associated illetékes helyről szerzett értesülést közöl, amely szerint, noha a szövetségesek Norvégiában egyes helyeken visszavonták csapataikat,

a hadműveletek folytatódnak.

Londonból jelentik: A hadügyminisztérium tegnap kiadott hivatalos jelentése az alantitakat közli: A Trondhjem környékének kiürítési terével kapcsolatban a szövetséges csapatok pénteken reggel Nansosban hajóra szálltak. A visszavonulás és a behajózás veszteség nélkül, sikerrel járt. A szövetséges csapatok Narvik környékén előrenyomultak és május 1-én és 2-án az ellenséges támadásokat visszaverték.

NÉMET JELENTÉS A RYE ELLENI TÁMADÁSRÓL

Berlinből jelentik: A csütörtöki angol repülő-támadásokról a Német Távirati Iroda a következőket közli: Az angol bombavető gépek megtámadták csütörtökön a stavangeri légikötőt, éjszaka pedig két ízben támadták a dániai Ryet. Ugyancsak éjjel megkísérelték a fornebu repülőter megtámadását. A léghárító tűzérő működése megakadályozta a támadásokat és a ledobott robbanó és gyújtóbombák nem okoztak kárt. Egy raktár kigyulladt, de a tüzet nyomban eloltották.

BRIT HAJÓRA SZÁLLT A NORVÉG VEZÉRKAR

Londonból jelentik: A hadügyminisztérium az alanti közleményt adta ki: Az a híradás, hogy a norvég csapatok főparancsnokát nem tájékoztatták a szövetséges csapatok Trondhjem környékéről való visszavonulásáról, vagy pedig az, hogy fegyverszüneti tárgyalásokat folytat, minden alapot nélkülöz.

A norvég csapatok főparancsnoka és vezérkara május elsejéről másodikára virradó éjjel brit hadihajóra szállt és ismeretlen norvégiai helyre távozott.

Minden olyan napiparancs, amely fegyverszüneti tárgyalásokról szól, az ő beleegyezése nélkül lett kiadva.

PÁRIS SZERINT: MOST KEZDŐDIK AZ IGAZI NORVÉG HABORÚ

Párisból jelentik: A szövetségesek norvégiai visszavonulásával kapcsolatban francia katonai szakértők hangsúlyozzák, hogy a balsiker, amely a szövetségeseket érte, csak relativ. Duval tábornok a Le Temps hasábjain kifejti, hogy a szövetségesek urai maradnak északra Norvégiának és ezzel megnyerték a vasérc csatát. A németek oldalszárnya bizonytalanra lett. Az igazi hadjárat csak most veszi kezdetét. Másrészt az északi vizeken elért tengeri győzelem felszabadította a szövetségesek flottáját, aminek most

a Földközi-tengeren különleges jelentősége van.

A legnagyobb eredmény azonban az, hogy a határállamok kapui becsukódtak, amelyeken át Németországba hadicsempészség történt. Ezentúl nincs csempészség sem Svédországon, sem Norvégián keresztül. A blokádnak beárult.

SIR SIMON: „A NÉMET KATONAI SZERVEZET TÖKÉLETES”

Londonból jelentik: Sir John Simon kincstári kancellár az egyik pártértekezleten mondott beszédében a következőket jelentette ki:

Nyíltan el kell ismerni a német katonai szervezetség egészen kivételes tökéletességét.

A Magyar Népközösség vezetői a céhtörvényről a lakbérleti illetékről és az áruuzsora törvény alkalmazásáról tárgyaltak a fővárosban

Bucurestiből jelentik: A magyar képviselők és szenátorok az utóbbi időben tárgyalásokat folytattak a kormány tagjaival és a tárgyalások alkalmával több időszerű kérdés került megvitatásra. A görög keleti húsvéti ünnepek idején pedig Kolozsváron folytatták a megbeszéléseket. Ezt követően Bánffy Miklós gróf, Szász Pál dr. szenátor és Gyárfás Elemér dr. szenátor a fővárosba utaztak, hogy folytassák tárgyalásaikat Moldovan Victor dr. NUF főtitkárral. Ezekkel a tárgyalásokkal kapcsolatban Bartha Ignác dr. képviselő nyilatkozott és ennek során megemlékezett a céhtörvényről, az áruuzsoratörvény alkalmazásáról, valamint a lakbérleti illetékről. A

készülő céhtörvényre vonatkozóan Bartha képviselő hangsúlyozta, hogy a magyar parlamenterek igyekeztek érvényt szerezni annak a megállapodásnak, amelyet Calinescu miniszterelnökkel kötöttek és amely szerint a magyarság a meglévő, vagy létesítendő szakmai szervezetekben külön magyar alosztályt fog alkotni. A továbbiakban a képviselő ismertette a céhtörvényvel kapcsolatos parlamenti felszólalását. Ralea munkaügyi miniszter megígérte ugyan támogatását, de arra kérte a magyarság képviselőit, hogy ezeket az alosztályokat ne magyar alosztálynak, hanem „hivatalnak”, tehát magyar hivatalnak nevezzék.

Kérje mindenütt a hirneves

Dr. AMBRÓZI FÉLE KÜKÜLLÖMENTI FAJBOROKATI

Kapható minden jobb vendéglőben, bodegában és üzletben vagy közvetlenül dr. Ambrózi Alfréd küküllömenti szőlőgazdasága és borpincészeténél, Medias

Minden angolnak számolnia kell azzal. Ez azonban nem akadályozhatja meg az angol és francia népet abban, hogy közös elhatározással ne harcoljon a győzelemig.

Bizonyos vagyok abban, hogy ha majd a megfelelő időben részletesen feltárjuk a helyzetet, mindenki azon a nézeten lesz, hogy a délnorvégiai visszavonulás a legjobb belátás szerint történt. Sohasem volt az angolok szokása lebecsülni az ellenséget. Ebben az esetben olyan irtózatossá erjedt ellenfelel kellett szembeállni, amely a legvégsőkig felkészült a harcra.

ÚJ HADSZINTÉRT KERESNEK

Berlinből jelentik: A szombaton megjelent német lapok azt állítják, hogy Anglia újabb területekre akarja kiterjeszteni a hadszínteret. A Deutsche Diplomatische Politische Korrespondenz szerint a hadszíntér kiterjesztése a brit politikának főcélja lett épp úgy, mint annak idején a bekerítés volt. A lap azt írja, hogy Anglia norvégiai veresége következtében veszedelmes helyzetbe került és ezért igyekszik újabb országokat megmozdítani és megszervezi az Olaszország elleni manővert.

Nagy vasuti

szerencsétlenség Franciaországban

Párisból jelentik: Borzalmas vasuti szerencsétlenség történt a péntekről szombatra virradó éjjel Montlucon közelében. Az árvíz következtében meggyengült egyik híd abban a pillanatban omlott össze, amikor egy személyvonat haladt rajta keresztül. A szerencsétlenség következtében 21 utas meghalt, 25 pedig megsebesült. (Rador)

CAPITOL mozi A KIRCHFELDI PAP

L. ANZENGRUBER híres színműve nyomán
A főszerepekben

HANS JÁRAY

HANSI STORK — LUDWIG STÖSSEL
a híres bécsi „SÄNGERKNABEN” kórusa
és a „SCHRAML-SCHUBERBUND”

A POLLÓ mozi

Renate a kvarterben

Kitűnő zenés német szalónvigjáték.
A főszerepekben:

NAGY KATÓ

GUSTAV FRÖHLICH, ATTILA HÖRBIGER

A május tizediki ünnep szertartásainak sorrendje

Május 10-ét, Románia nagy nemzeti ünnepét, az egész ország ebben az esztendőben is a szokott fénytel üli meg. A Regele Ferdinand-körúton már megkezdték a pavillon és az emelvények felállítását, amelyekről az előkelőségek a hagyományos díszfelvonulást végignézik. Dél előtt tíz órakor a város valamennyi templomában hálaadó istentisztelet lesz. A hivatalos istentiszteletet a józsefvárosi görög keleti székesegyházban tartják és azon Marta Alexandru dr. királyi helytartó és Leventi tábornok-hadtestparancsnok is részt vesz. Istentisztelet után megtartják a Regele Ferdinand-körúton a felvonulást, amelyben részt vesz a katonai előképzés ifjúsága, a Nemzeti Ujjászűletés Arcvonalának tagjai, az országőrszervezet, a nemzeti gárdák és a hadsereg díszszázada. Délben tizenkét órakor a helytartóság palotájában Marta Alexandru dr. királyi helytartó fogadja az egyházak, a diplomáciai testületek, a különböző hatóságok és a katonaság képviselőit. A megjelentek nevében Ciu. pe Gheorghe dr. vezértitkár mond beszédet, amelyre Marta Alexandru dr. helytartó válaszol. Délután öt órakor a középiskolák növendékei a színházban hazafias ünnepélyt rendeznek, este pedig 9 órakor fáklyásmenet és a helytartóság előtt szerenádj fejezi be az ünnepet. Május tizedikén általános munkaszünet lesz.

Aláírták az orosz-jugoszláv kereskedelmi egyezményt

Stockholmból jelentik: Ideérkezett hírek szerint Moszkvában tegnap aláírták a jugoszláv-szovjet kereskedelmi egyezményt.

Chamberlain kedden felveti a bizalmi kérdést

A munkáspárt és a konzervatívok pártellenzéke a kormány ellen

Londonból jelentik: Keddre nagy politikai vitát várnak az alsóház ülésén. Az ellenzéki vezérek egymásután keresték fel pénteken Chamberlain miniszterelnököt.

A megbeszélések főképpen a keddi titkos tanács üléseivel foglalkozott.

A kormány nem ragaszkodik ahhoz, hogy a keddi ülés titkos legyen, csak az esetben, ha azt az ellenzék kívánja.

A norvégiai kudarc miatt a Chamberlain-

kormány ellen nagy a felzúdulás

és főleg a konzervatívok egy csoportja, valamint az ellenzéki munkáspárt akarja kihasználni a történeteket a kormány megbuktatására. Általában azt várják, hogy

a hadviselés kérdésében Churchill vezető szerephez fog jutni.

A keddi ülésen állítólag Chamberlain felveti a bizalmi kérdést.

Megnyugodott a hangulat a földközi-tengeri kérdésben

Olaszország is megerősítette a szigetek katonai támpontjait

Rómából jelentik: A Stefani hírszolgálati iroda jelentése szerint a Tevere című lap cikket közöl, amelyben azt fejtegeti, hogy Olaszország háború esetén sebezhető-e, vagy sem. A lap válasza tagadó és ezt a következőkkel indokolja:

1. Az Adai-tenger zárt tenger, miután Olaszország az otrantói csatorna mindkét részét bírja és uralja a tenger bejáratát.

2. A liguriai öböltől az otrantói csatornáig 121 tengeraltjáró bevehetetlen gátat képez.

3. A tyrrenei tenger egy olyan tó, amely az olasz légi haderő állandó ellenőrzése alatt áll.

4. Az olasz flotta, amely hat nagy cirkálóból, 33 cirkálóból, 118 torpedóromból

és 70 torpedónaszádból áll, a Ioni és Tyrreni tengereken örködik.

5. A Pantellaria-sziget gátja két részre osztja az ellenséges erőket.

6. Rendkívül hatalmas védőrendszer támogatja az olasz partokat.

7. Hétmillió szurony áll készenlétben bármely eshetőségre az olasz területen.

OLASZ CSAPATÖSSZEHOZÁS A DODEKANEZOSZBAN

Londonból jelentik: Amerikai jelentések szerint az olaszok erős csapattesteket és tekintélyes mennyiségű hadianyagot irányítanak a Dodekanezos szigetekre. Ez a 12 olasz sziget az olasz haditengerészet legfontosabb támpontja.

Az angol hajók elhagyják a genuai kikötőt

Amszterdamból jelentik: Az Associated Press jelentése szerint a Genuában horgonyzó angol hajók parancsot kaptak, hogy azonnal hagyják el a kikötőt és induljanak haza.

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda pirosi jelentése szerint az angol tengeri haderőnek a Földközi-tenger keleti részében, főként a keleti görög partoknál történt összehozásáról

A nagy tubus különösen kiadós

Ne féljünk a fogorvosi széktől!

Aki helyes ápolással igyekszik fogainak épségét megtartani — annak nem kell fájdalomtól félnie, ha fogorvosát felkeresi.

Helyes fogápolás: a Kalodont fogápolás!

Ez az egyedül fogkrém, mely sulforizin oleat tartalmánál fogva a tisztításnál eltávolítja fogkövet — a fogbetegségek kórokozóját. Fogai csak akkor maradnak épek és erősek, ha azok fogkömentesek.

KALODONT

fogkő ellen

szóló hírek Szalonikiben nagy nyugtalanságot váltottak ki.

HADGYAKORLATOT TART AZ EGYIPTOMI HADSEREG

Alexandriából jelentik: A Reuter-ügynökség egyiptomi tudósítója egy katonai repülőgépfedélzetéről megtekintette az Alexandriába küldött hadiflottát. Jelentése szerint a flotta nehéz csatahajókból és nehéz cirkálókból, torpedóromból és tengeraltjárókból áll.

Kairóból jelentik: Az egyiptomi hadsereg védelmi gyakorlatai május 7-én kezdődnek és mintegy hat napon át tartanak.

PAPEN NEM MEGY BERLINBE

Ankarából jelentik: Papen német nagykövet elhalasztotta berlini útját, minthogy a német külügyminisztériumból újabb utasításokat kapott.

Bangha Béla temetése

Budapestről jelentik: Szombaton délután két órakor megnyiták a Bazilika kapui és a közönség bevonult P. Bangha Béla, az elhunyt nagy hitszónok holttestének beszentelési szertartásához. A család részéről az érkezőket Bangha Imre nyugalmazott altábornagy fogadta. Három órakor kezdődött meg a temetési szertartás, amelyet Glattfelder Gyula dr. csanádi püspök végzett. Először az elhunyt szerzeményét, a kongregációs himnuszot játszották, majd a koporsót az előcsarnokban helyezték el és ott a püspök imát és búcsúbeszédet mondott. A gyászének hangjai mellett alakult meg a temetési menet, melyben a koszorúkat két kocsi vitte. A koporsót a női és férfi szerzetesek egyházi énekkara követte, majd utánuk Czapik Gyula veszprémi püspök haladt. A koporsó oldalán pedig a Jezsuita rend noviciusai és a család tagjai haladtak. A menetet a főbb utvonalon át érkezett a kerepesi temetőhöz, ahol örök nyugalomra helyezték a kiváló egyházi férfiú holttestét.

A norvégiai csapatelvonás hatása Belgrádban

Belgrádból jelentik: A Német Távirati Iroda közli: A Daily Express című lap kommentárjai, amelyeket a szövetségeseknek Dél-Norvégiából történt visszavonásához fűztek, nagy érdeklődést keltett Belgrádban. A lap katonai szerkesztője, aki hitelt érdemlő értesülésekkel rendelkezik, azt írja, hogy a Norvégiából elszállított csapatokat más harcerekre szállítják.

(Rador)

HETRŐL-HÉTRE

A nagy francia forradalom vezéralakja a porosz katonai rendszerről

Vannak régesrégí írások, amelyek sokszor századok elmulta után válnak igazában időszerűkké. Ezek közé tartoznak gróf Mirabeau katonai iratai is, amelyekben olyan lélegzetelállítóan aktuális részleteket találunk, mintha nem is a saját kora, hanem a ma számára készültek volna. Mirabeau nemcsak nagy forradalmár, nemcsak nagy szónok, hanem kivételesen éleseszű ember is volt, aki már a tizennyolcadik században látta az általános védkötelezettség eljövételét és a német hadrend szer megdőbbséget erejű gigantikus későbbi kifejlődését. Mielőtt azonban ezt a szenzációs írást elővonnánk, érdemes lesz újra feleleveníteni szerepét, tetteit, hogy a francia forradalomra gyakorolt szellemi hatását teljes egészében újra lássuk és átérthessük.

Mirabeau gróf egyéni bélyegét viseli nemcsak a forradalom, hanem az egész korszak is, amelyben élt. Sőt bátran elmondhatjuk róla, hogy ő tulajdonképpen az egész tizennyolcadik századot hordta gondolkodásában. Mikor akkori Franciaország elérkezett a forradalom küszöbére, talán ő, az arisztokrata, volt az egyedüli, aki első perctől fogva, sőt már előbb tisztán és pontosan látta, hogy mit kell tenni és mit nem lehet tenni. A forradalom mindennapi csatározásaiban nemigen vett részt a nemes gróf, de ő adta a mozgalom számára a leghervadhatatlanabbat, a legértékesebbet. Az emberi és polgári jogok kinyilvánítása és összefoglalása az ő tollából került ki, benne vannak kifejezve a szabad kormányzás összes alapelvei. Az egész forradalom eszenciális tartalma abban a beszédben van, amelyre a világtörténelmi jelentőségű első alkotmányozó gyűlésen ő mondott el, mint előadó.

Ő foglalta tizenkilenc pontba az egész emberiség vágyakozásait, s ez a tizenkilenc pont volt az, amely azután az egész világ közkinésze, a modern szabadság bibliája lett. Aki ezt a nagy kinyilatkoztatást megtette, annak minden más leírott szava is csak feltétlenül újszerű és érdekes lehet. Lássuk tehát, mit mond néhai Mirabeau a kényszerorszárról, az általános védkötelezettségről és ama katonai tapasztalatokról, amelyeket németországi utazásaiban tett. Talán legjobban tesszük, ha szóról-szóra leközljük, amit mond. Ime a beszámoló:

— Az emberek nagyon megdőbbsentek attól a gondolattól, hogy a porosz király államaiban minden teremtet ember született katoná. Hogyan lehetnek jó katonák azok, akiket erőszakkal szakítottak el családjuk kebeléről? Nem szoknek el, mihelyt tehetik? Nem dobják el fegyvereiket az első alkalommal, mikor olyan mesterséget kell gyakorolniok, amelyre erőszakkal kényszerítik őket? Csakugyan azt mutatja a dolgok látszata. De az, aki a dolgokat tüzetesen megvizsgálja, az emberi lélek mélyebb ismeretével, nem így ítélkezik. Mindenekelőtt az emberi lélek olyan, hogy meghajlik a szükség előtt. A szokás megbarátkoztatja olyan kötelekkel, amelyekről mindaddig nagyon írózott.

Némi filozófikus elmélkedések után, Mirabeau a katonai sorsot a házasság állapotával hasonlítja össze, amiképpen így szól:

— Hány lányt szakítanak ki szokott környezetéből és adják oda őket vagy adják oda magukat olyan férfiaknak, akiket nem szerettek és íme mégis, kitűnő feleségek lesznek belőlük! Mihelyt csak egy ki-

csit lazították a házasság kötelékeit, derűre-borúra váltak el a házások. Midőn azonban a házasság kötelékeit csak nagy ügyvel-bajjal lehet feloldani, a csalafinta női nem meghajlik, a zsarnok férfinem beletörődik és tulajdonképpen minden rendben van. Hát épp így vagyunk a katonai mesterséggel, azzal a különbséggel, hogy ennek a hivatásnak kényelmetlenségei csak időlegesen, míg a házasság megpróbáltatásai minden percen érezhetők.

Mint láthatjuk, Mirabeau gróf nem nagyon rajongott a házassáért. Kiseb veszélynek tartotta a háborúk viharát. De hát erre neki megvolt a személyes oka, mert Marignan márki egyetlen leányával igen rossz házasságban élt, sőt annak atyja adóságaért egy ízben börtönbe is záratta. De lássuk mit mond továbbiban Mirabeau a katonai állapotról?

— Mit jelent az tulajdonképpen, hogy önkéntes katona? Ti önként jelentkezett katonának neveztek azt, aki egy pillanatban katona akart lenni, aki egy pillanatban hozzátok ment és bejelentette, följegyeztesse szándékát. De ez az akarat a másik pillanatban már elpárologhat és többé már nem az a derék katona, amilyennek kérkedik? Két nagy ok indítja az embereket, hogy önként jelentkezzenek. A kalandvágy és a nyomor. Azok, akik kalandvágyból jelentkeznek katonának, nemsokára elvesztik akaratukat, mert kényszer és fegyelem állapota ellentétes hajlamaikkal. Ami azokat illeti, akiket a nyomor hajt a katonasághoz, a nyomor elmúltával nem rajognak a dicsőségért többé. Végül az, hogy valamelyik hivatásban miképpen viselkedünk, inkább az emberek jellemétől függ, mint attól, hogy szeretjük ezt a hivatást. Azok az emberek, akik a családban nevelkedtek és ott is maradnának, ha ott hagynák őket, sokkal okosabban, szabályosabban és törvénytiszteletben viselkednek, mint azoknak a zöme, akik önként jelentkeztek.

— Arra pedig, hogy a katonai élet veszélyes, hogy bátorságot követel és hogy az eke meg a műhely emberei kevésbé látszanak bátraknak, azt felelem: hogy miként viselkedik az ember a veszélyben, az a pillanattól függ. Nem bizonyos az, hogy aki bátor volt egy ízben, más ízben is bátor lesz. Az a bátorság, amely a veszélyben való öntudatlan védekezéshez szükséges, a nép emberénél megvan. Azután a katonai veszélyekben a társaság sokat tehet, az egyik magával viszi a másikat. Végül pedig a tisztnek, aki a csapat lelke, méltónak kell mutatkoznia a nevére, mert ő a lendítő erő. Sokan mondhatnák, hát a polgári szabadakarat, a méltányosság? Ugyan mit vizsgáljuk a méltányosságot, mikor a hazának katonákra van szüksége? Éppen katonák teszik lehetségessé, hogy megvédehessük minden körülmények között a hazát és a szabadságjogokat. Mindenből azt a következtetést vonhatjuk le, hogy — katonai nyelven szólva — a porosz rendszer talán az egyetlen mód, amellyel kiűnő hadsereget lehet kiállítani. Így beszél már majdnem százötven évvel ezelőtt a francia forradalom szellemi vezére Mirabeau gróf. Hazája csakhamar le is utánozta a porosz példát. Ellenben igen nagyot késett Anglia, ahol még alig egy évvel ezelőtt is élénk vita volt, hogy az általános hadkötelezettség elve nem ellenkezik-e a szabad polgári joggal.

(Flaneur)

Legujabb sport

Luga Liviu dr. a szabályzat nem ismer megszigorításokat a kisebbségi játékosoknak bajnoki mérkőzéseken való szerepeltetésére vonatkozóan

Néhány nappal ezelőtt az erélyi lapokban olyan hír jelent meg, amely szerint 1940 ősztől kezdve a bajnokságban szereplő csapatokban nem szerepelhetnek kisebbségi játékosok. Az ügyben kérdést intéztek Luga Liviu dr. szövetségi főtitkárhoz, aki kijelentette, hogy az érvényben levő szabályok nem ismernek megszigorításokat kisebbségi játékosoknak bajnoki mérkőzéseken való szerepeltetésére vonatkozóan. A főtitkár szerint a két év előtt hozott rendelkezést azóta már visszavonták és hatályon kívül helyezték. Az ezzel kapcsolatos hírek tehát nélkülöznek minden komolyabb alapot.

A vasárnapi sportprogram

A mai vasárnap Temesvározt ismét jelentősebb sportesemény nélkül maradt. A-liga mérkőzés nem lesz. A Ripersia ma Kolozsvározt a Victoria ellen játszik, a CAMT pedig az UDR ellen Resicán veszi fel a küzdelmet. A kerületi bajnokság küzdelmei a befejezéshez közelednek. Ma az ifjúsági válogatott mérkőzése miatt csonka forduló bonyolítanak le. A mai temesvári műsor a következő: Patria—Kadima délután 5 órakor a RGMT pályán. Rapid—Vulturii délután öt órakor a Rapid pályán. A második osztályban a CSHN—Cultura mérkőzés délután 5 órakor lesz a Fratelia-pályán. Ma az ifjúsági válogatott bucarestii mérkőzése miatt csak egy ifjúsági mérkőzés szerepel a műsoron: a Chinezul—Vulturii a Banatul-pályán méri össze erejét félnyolc órai kezdettel. Egyéb vasárnapi műsor: Electrica I.—Banatul I. Electrica-pálya délelőtt 11 órakor. barátságos mérkőzés. CAMT—CFR ifjúsági RGMT-pálya délelőtt 11, Banatul—Progresul Banatul-pálya délelőtt fél-tíz.

20 évi borzalmas szenvedés után végre meggyógyultam...

Sache Carol úr, Bucuresti, Suburbana Bra-gadiru írja nekünk, hogy 20 évig szenvedett gyomor-bajban és enni sem tudott anélkül, hogy fájdalmat ne lettek volna. De ime, segítségére jött a kiváló GASTRO-D. gyógyszer és 3 üveg elhasználása után megszabadult szenvedéseitől.

Ma, miután két éve, hogy meggyógyult, köszönőlevelet ír nekünk, amelyben felelmi, hogy a betegsége sohasem ismétlődött meg és reméli, hogy példát mutat mindazoknak, akik eddig még nem találták meg betegségük orvosságát.

A GASTRO-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 150 lei utánvét mellett Császár Ernő gyógyszerárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Májusi ájtatosságok a jövő héten a temesvári templomokban

A temesvári katolikus templomokban ma, vasárnap és a következő héten a májusi ájtatosságok és szentbeszéd a következő sorrendben lesznek:

A püspöki székesegyházban vasárnap este 7 órakor magyar nyelvű ájtatosság és szentbeszéd lesz, tartja Fodor József központi pap. Az örök Isten címen. Énekel a Dóm-kórus. Hétfőn német szentbeszédet mond Heyer Gyula, kedden magyar nyelvű szentbeszédet tart Plesz József balvárosi kanonok-plébános. A bölcs Isten címen. Énekel a teológusok énekkara. Szerdán német nyelvű szentbeszédet mond Schuller Anta! dr. Csütörtökön este magyar nyelvű szentbeszéd lesz, mondja Metzger Márton dr. Józsefvárosi prépostplébános, a jó Isten címen. Énekel a piaristák énekkara. Pénteken este német nyelvű szentbeszédet mond Nischbach József. Szombaton magyar szentbeszédet tart Wetzel György hittanár. A mindenható Isten címen. Énekel a Dóm-kórus.

A belvárosi plébániatemplomban ma, vasárnap este 8 órakor német nyelvű ájtatosság és szentbeszéd lesz, tartja Plesz József kanonok-plébános. A hét folyamán szentbeszéd nem lesznek, az ájtatosság páratlan napokon német és páros napokon magyar nyelvű.

A gyárvárosi plébániatemplomban ma, vasárnap este 7 órakor magyar ájtatosság és szentbeszéd, tartja Heintschel Ernő káplán, énekel a Gyárvárosi Zene és Dalegylet. Szentbeszéd csak csütörtökön lesz. Hétfőn német ájtatosság, énekel a Banatia, kedden magyar ájtatosság, énekelnek a fiúiskolák növendékei, szerdán német ájtatosság, énekelnek az elemi iskolai leányok, csütörtökön magyar ájtatosság és magyar szentbeszéd, tartja Reich K. Géza apátplébános, énekelnek a zárda növendékei. Pénteken német ájtatosság, énekelnek az elemi iskolai fiúk, szombaton magyar ájtatosság, énekelnek a leányiskolák növendékei.

Az erzsébetvárosi plébániatemplomban ma, vasárnap este 7 órakor német ájtatosság és szentbeszéd, tartja Pater Ottókar. Hétfőn szentbeszéd nincs, német ájtatosságot mond Pater Vancsó Károly, kedden magyar szentbeszédet mond Pater Károly, szerdán német szentbeszédet tart Pater Stefan provinciális, csütörtökön magyar szentbeszédet tart Pater Ágoston, pénteken német nyelven prédikál Pater Alajos, szombaton nincsen szentbeszéd, csak magyar nyelvű ájtatosság.

A józsefvárosi plébániatemplomban ma, vasárnap este egyegyednyolc órakor német szentbeszédet tart Metzger Márton dr. prépostplébános, az ájtatosságot mondja Wetzel György hittanár és utána fogadják a Radnáról visszatérő zarándokokat. Hétfőn este magyar szentbeszédet mond Wetzel György hittanár. Kedden németül prédikál Heintschel Ernő gyárvárosi káplán. Szerdán, csütörtökön és pénteken este az ájtatosság keretében Erős Alfréd dr. gyulafehérvári teológiai tanár a Szentlélekről tart szentbeszédet magyar nyelven. Szombaton este német nyelvű szentbeszédet mond Hauptmann Nándor belvárosi káplán.

A mehalai plébániatemplomban május 5. és 12. napjai között minden este félnyolc órakor a májusi ájtatosság előtt német nyelvű konferenciabeszéd lesznek.

Mozi

MŰSOR

Vasárnap, május 5-én és hétfőn, május 6-án:
APOLLÓ: Renate a kvartettben (német film).
CAPITOL: A kirchfeldi pap (német film).
CORSO: A magányos farkas (angol film).

Lincoln Ábrahám halála

Az Egyesült Államok ez év tavaszán két esemény 75. évfordulójához értek. Az egyik esemény magának az USA-nak megalapozása: az északi és déli államok közötti háborúnak befejezése, amikor Lee tábornok a déli katonai főparancsnok letette fegyverét Grant tábornok előtt. Ezzel sokéves háborúság nyert az északi államok teljes győzelmével véget: Északamerika egységét sikerült megmenteni. Alig néhány napra, egy tavaszi estén egy elkészített déllambeli John Wilkes Booth színész, nyílt színházi előadáson behatolt Lincoln Ábrahám páholyába és az elnök torkát egy törrel elmetszette. Ez a másik esemény, amely most hetvenöt esztendeje történt.

Washington Györgyön kívül csak Lincolnak juttattak az amerikaiak díszhelyet a történelemben. „Ábrahám apánk” ez volt a neve már életében is. Lincolnt az Unió megmentőjének tartják. Egyszerű parasztesaládból származott, aki már meglelt korában is atyja jószágait legeltette. Hatalmas termetű, óriási erejű ember volt, akinek egész lényét a parancsolás szelleme töltötte be. De az a megjelenés csak rövid ideig tette személyét ellenszenvessé, mert aki Lincolnnal együtt volt, az minden szavából kiérezte a jószágot, az emberbarát szívének melegét. Határozott egyéniségét nem az uralomra használta fel, hanem arra, hogy egy nemzetet alkosson Amerika sokféle népéből. Valóságos papja volt annak az eszmének, hogy egy egyesült Amerikának döntő szerepe van a világ kulturális életében. Elétrajzírói szerepét nem annyira államférfi, mint inkább poéta volt és amit akart a költők és poéták rendíthetetlen hitével valósította meg.

Lincoln igazi amerikai karriert futott be és volt hajósina, kereskedő, postamester. Hánytatott életében semmit nem mulasztott el, amit az önképzés kötelessége parancsolt. A biblia, Robison Crusoe története, Aesopus meséi, Shakespeare drámái voltak első olvasmányai. Saját erejéből leteszi a középiskolai vizsgákat, egyetemet végez, majd Springfieldben ügyvédi irodát nyit. Tízéves ügyvédeskedés után kongresszusi mandátumot kapott és rövidesen a köztársasági párt egyik vezető tagja lett. A rabszolgáság elleni harcnak elszánt szószólója. 1864-ben választották meg az Unió elnökének és közvetlen az elnökválasztás után tört ki a véres polgárháború, amelyet kerülni akart és emberszerető természetével nem tudott összeegyeztetni. De a háborút hajthatatlan eréllyel lefolytatta. A déliek kapitulációja után öt nappal fényes díszelőadásra gyűlt a közönség a Washingtoni színházban. Péntek este volt. A színház roskadásig telve virággal és minden szem az elnök zászlókkal díszített páholyára szegődött. A zászlótengerből nem látszott ki Lincoln alakja, mert a selyemlobogók drapériát vontak a páholy elé. Eppen ez volt az oka annak, hogy a merénylő behatolását a közönség nem láthatta. A páholyt övező lobogók között maradt kis résen egy gyönyörű fiatal leány volt látható, Harris szenátor leánya, aki Lincoln elnök és felesége társaságában volt.

De az emberek érezték, hogy Lincoln közöttük van. Az újságok előre jelentették. Folyt az előadás. Egyszerre az elnöki páholyból ordítások hallatszottak, a páholy szélén egy ember jelenik meg, majd leugrik a három méternyi mélységben levő színpadra:

— A bűn megtoroltatott — ordította és átszaladt a színtéren.

Az emberek dermedten ülnek és a rémületet Miss Harris hangja törli meg:

— Vízet, orvost... — kiáltja a fiatal leány. A közönség kitudul a színházból, amelynek folyosóit már ellepte a rendőrség és a tiszték. Néma csend uralkodik, amikor az elnöki páholy felől erős férfikarok hozzák a súlyosan megsebesült elnököt.

Még élt. Utána felesége támolygó alakja tűnik fel egy őrnagyra támaszkodva. Az emberek sirva indultak kifelé a színházból, a tolongásban is elkerülve a kapuig vezető vércsíkot és zokogva mutatják egymásnak: Lincoln vére...

Az elnököt a szemből lévő házba vitték. Ezekre menő tömeg lesi a híreket: Halálosan megsebesült... A torkát metszették el... A tettesre a színház hátsó kijáratánál egy hátsóval vártak és azon menekült el... Lovasszázad vágat örült iramban a fasor felé a tettes üldözésére, késő, késő...

Lesik az emberek egy éjszakán át egymás ajkáról a szót: Életben marad? Nincsen remény? Meglett férfiak felzokognak, mint gyermekek. Még él, még él — vigasztalják egymást a virrasztó tömeg tagjai.

De hajnal felé kihunynak az uccai gázlámpások és a megkonduló harangok a borzalmas valóságot hirdetik: Lincoln halott.

KELLEMEK MEGLEPETÉS!

ST. MARCEAUX
CAPSA-BOBB

PEZSGŐ

és BOROK

Színház, Művészet

Ma, vasárnap három órakor: Földindulás

A Magyar Népközösség péntek esti Földindulás előadásaira elővételben fogytak el az összes jegyek és több százan kénytelenek voltak lemondani arról, hogy az óriási sikerű Kodolányi-darabot megnézzék. Ezért a népközösségi elnökség kérésére a színház

megváltoztatta a vasárnapi műsort és délután három órakor olcsó helyárral ismét műsorra tűzte a Földindulást. Ennek az előadásnak a jegyei a színházi pénztárnál kaphatók.

Gyermekkeresztesek

A drámai társulat utolsó előadását ma, vasárnap este kilenc órakor tartja, amikor is színre kerül Blaga Lucian monumentális színdarabja, a Gyermekkeresztesek. A hatalmas mű a keresztes háborúk korában játszódik és azt az epizódot mutatja be, amikor egy fanatikus szerzetes tizezernyi keresztes hadat toborzott hat-tizenéves éves gyermekekből. Rendkívül aktuális ez a darab abban a korban, amikor a társadalmi eszmék ismét elragadják a

gyermeket a szülők karjaiból. Mindenkihez és mindenkinél szól a Gyermekkeresztesek. Egyben pedig ez lesz a Thália egyik legjobb előadása és legragadóbban kiállított produkciója. Kádár Imre igazgató rendezésében Fényes Aliz, Kovács Kató, Banos Ilona, Havady Ilona, Paál Magda, Mária Éva, Nagy István, Tóth Elek, Deésy Jenő, Lantos Béla stb. lépnek fel a nagyszerű darabban.

Az operettegyüttes megnyitó előadásai

Szerdán este kezd az előadásainak sorozatát a Thália operettegyüttese. Az első bemutató, a Pozsonyi lakodalom, az évad egyik legsikerültebb nagyoperettje, amelyet a rádió kétszer is közvetített. A Pozsonyi lakodalom szerzőjétől kezdve a jövő hétfőig mindennap műsoron van.

A THÁLIA DRÁMAI TÁRSULATÁNAK BÚCSÚELŐADÁSAI:

Május 5. vasárnap délután 3 órakor: Földindulás. (Olcsó helyárral.)
Május 5. vasárnap délután 6 órakor: Fenség fizetek!
Május 5. vasárnap este 9 órakor: Gyermekkeresztesek. (A próza együttes legnagyobb produkciója és búcsúelőadása.)
Május 6. és 7. hétfő és kedd: Muncă si Voie Bună színház előadásai.
Május 8. szerda este 9 órakor: Pozsonyi lakodalom. (Az utolsó évek egyik legnagyobb operettsikere.)
Május 9. csütörtökön este 9 órakor: Pozsonyi lakodalom.
Május 10. pénteken délután 3 órakor: Gyimesi vadvirág. (Olcsó helyárral.)
Május 10. pénteken délután 6 órakor: Pusztai szerenád.

Május 10. pénteken este 9 órakor: Pozsonyi lakodalom.
Május 11. szombaton délután 5 órakor: Iglói diákok. (Olcsó helyárral.)
Május 11. szombaton este 9 órakor: Pozsonyi lakodalom.
Május 12. vasárnap délután 3 órakor: Zsimberi zombori szépasszony. (Olcsó helyárral.)
Május 12. vasárnap délután 6 órakor: Pozsonyi lakodalom.
Május 12. vasárnap este 9 órakor: A piros bugyelláris.
Pünkösdi hétfő délután 3 órakor: Piroska és a farkas. (Gyermekelekedés.)
Pünkösdi hétfő délután 6 órakor: A piros bugyelláris.
Pünkösdi hétfő este: Román előadás.

A HEVESY-TÁRSULAT UTOLSÓ ELŐADÁSAI
A COLOSSEUM SZÍNHÁZTERMÉBEN.
Vasárnap délután 3 órakor: Marica grófnő (Olcsó helyárral.)
Vasárnap délután 6 órakor: Csárdáskirálynő (Rendkívül olcsó helyárral.)
Vasárnap este 9 órakor: Gyimesi vadvirág. (Az egész társulat búcsúelőadása.)

A Földközi tenger tegnap és holnap

(Előző közleményeinkben Olaszország tengeri hatalmáról, Gibraltárról és Spanyolországról írtunk.)

4. EURÓPA ÉSZAKAFRIKÁBAN

(L. J.) Mint Középeurópa szülőtte, gyarmati kérdések iránt nem sok érdeklődést tanúsítottam. Azok a kötelek, amelyekben nevelkedtünk, nem követtek gyarmatosító célokat. A legközelebbi központ, amely táplált gyarmatosító törekvéseket, Berlin volt, az ottani főiskolán, amelyet látogattam, a gyarmatosításnak két tanszéke is volt, Solf és Dernburg tanárok személyével betöltve. Mindketten Németország gyarmatügyi államtitkárai lettek a tragikumnak azzal a beteljesülésével, hogy Németország elvesztette gyarmatait. Ezeknek előadásaira csak szórványosan kukkantottam be, merő kíváncsiságból. Ott hallottam a fehér ember kötelességéről, a civilizációnak terjesztéséről, vad vidékeknek a termelésbe való bekapcsolásáról, a primitív népek közállapotainak megjavításáról mi egymást. Az illusztrált lapok szép képei csábító és hívogató adatokat tárnak fel. Egy-egy új kormányzósági palota, egy új kikötő, egy missziós kórház, néha egy-egy ültetvény felvételeiből meggyőződhetünk mindig újra és újra, hogy a fehér ember kultúrfölényének magaslatán áll és teljesíti feladatát.

Ez a felfogás erősödött meg bennem, amikor elém tárult az algéri kikötő ívalakú panorámája. Egy milliós város, amelyet fehér emberek emeltek! Egy új, hatalmas negyed a legmodernebb blokkházakkal (Moustapha inferieur), egy másik negyed szebbnél-szebb mórstílusú palotákkal és parkokkal, ahol a kormányzó is székel (Moustapha superieur), egy Opera, amely Középeurópa bármelyik nagyvárosának díszére válhatna, a párisi Lafayette-áruház fiókjának palotája, párisi mintájú széles boulevardok! A Conte Grande tisztjei azonban már a fedélzeten figyelmeztettek, hogy az arab negyedbe egyedül nem ajánlatos bekerülni, a sötétség beálltával pedig egyáltalán ne menjünk. Egynéhány évvel előtte még szokásban volt, hogy külföldiek követéseiket fegyveres dragománja, vagy kavasza kíséretében látogatták meg a kasbát.

Már a kikötő táján észébe jut az embernek ez a figyelmeztetés. Arabokat sűrűn látni fehér burnuszukban. Egykedvűen félretekint valamennyi, ám ha szemük villanásával véletlenül találkozom, a gyűlölet határtalan mélysége olvasható ki belőlük. Aszott, gyenge testalkatú emberek, lassú mozgásúak, kiternek és félreállnak utunkból, de dühösek, ha szemügyre vesszük őket. Arról szó sem lehet, hogy lefénnyépezzük őket, bosszúra forraló sértés lenne!

Egy vegyes lakosságú városrészben, ahol európai jellegű bérkaszárnnyák uccai lakásait olaszok, spanyolok, zsidók, udvari lakásait pedig arabok lakják, már nagy a zsivaj, piszok és rendtelenség. A búz alig elviselhető, zümmögő és nyivakoló zene idegesítő hangzavara uralkodik, a keverék népség az uccákon hömpölyög, rühes ösvérek és szamarak vonulnak teherrel megrakottan, vagy kordélyokat vontatva, komisz hajcsárok folytonos ütlegei alatt. Afrikai piszok, afrikai romaniika — mondja vállvonogatással útítársam, aki már többször járt Afrikában, — meg kell szokni! Egyre több és több tágra nyílt, vörös, beteg szemű emberrel találkozom, ez a trachoma! Egyre több nyomorék, féllábú, félkezű, egyfülű, félszemű gyermek jön szembe, ez a szifilisz!

Mire abba a városrészbe érünk, ahol csak arabok és prostituáltak laknak, már nincs épkezláb ember! A szűk uccák útvesztőjében a Rue des Cygne-be vetődünk. Hattyúk uccája. Oh, milyen borzalmas hattyúk állnak a kapukban és cibálják, rángatják, elhárítás esetén pedig csúfolják az embert! Mindenféle fajú, fehér, arab, néger perditá, öreg és fiatal, kifestett és tetovált, lármázik és ölelkezik itt mindenféle népséggel, idegen légionáriussal, szenegál katonával, szemükben egyforma őrjöngő tűz ég, a hasis! A hattyúk tőzsomszédságában egy pinocoduban pedig piszkos, töpörödött öreg arab, hosszú bambuszbottal kezében egy tábla előtt arab ákom-bákomokra oktat nyomorék gyermekeket. Ez az iskola!

Ha az ember pénztárcájához nyúl, embergyűrű veszi körül, lökdösődés támad, amíg a pénz ki nem gurul és menthetetlenül eltűnik. Elvik útítársunk, egy mindeniütt híres keserű-

vízforrás tulajdonosa, nem hallgat a hajósisztek figyelmeztetésére és egyedül merészkedik a kaszába. Ott egy fiatal ember szegődik melléje és végül is a felajánlott öt frank borralaló helyett száz frank idegenvezetői tiszteletdíjat követel. Civakodás, embergyűrű, lökdösődés és útítársunk pénztárcája eltűnik. Ő azonban nem restelli és a rendőrprefektúrára hajt. Ott elképedve fogadják és sajnálkozással közlik, hogy nem tehetnek semmit, mert ebben a városrészben hatvanezer ember lakik és a rendőrségnek mindössze három ügynöke van, ők különben is ezt a városrészt rábízták a trachomára, szifiliszre és hasisra.

A Lafayette-nagyáruházban csupa olyan divatjátmutt árú, amit Európában sehol se lehetne eladni. Előtte egy fiatalember szokatlanul hegyes orrú cipőben álldogál. Ezzel barátságos beszédváltásom támad és így alkalmam nyílik megkérdezni, hogy vajjon ez a különösen hegyes cipő algéri divat-e? — Igen, uram, feleli határozottan, hogy jobban rugdalhassuk vele az arabokat.

Északafrikában egy nagy összefüggő második Franciaország található, nagy városokkal, mint Alger, Oran, Biserta, Casablanca, Dakar, Marakesch, stb., remek úthálózat, a zuávoknak és első telepeseeknek már ott született felnőtt nemzedékével, helyőrségekkel, közigazgatással, bíróságokkal. Elég sok megtelepedett magyar él közöttük, mint a franciák mondják, megbecsült iparosok. Boldog Franciaország! Hány nagy gazdag gyarmattal rendelkezik, mennyi kitűnő javadalma kínálkozik a levitézlett politikusoknak és nyugalomra kívánczó tábornokoknak! Kerül ki ezek közül egynemely jó szervező is, mint például Liautey tábornok, aki szobrot és „az afrikai” melléknevet kapja jutalmul, mert nemcsak letörni, hanem megnyerni is tudja az arab törzseket. Általában azonban a francia gyarmatrendszer az anyaország öncélúsága jegyében áll. Mikor ott jártam, nagy volt a felhőrdülés, mert az algéri borokat Franciaországban taxának vetették alá. Ennek következtében a bor eladhatatlanná vált és az algéri jelentős bortermelet helyzete válságosra fordult, akárcsak mifelénk. A kereskedelemügyi miniszter magas látogatását helyezte kilátásba a sérelmek meghallgatására.

Lényegében Egyiptomban is ugyanaz a helyzet, ami Algirban. Ez az ország nem gyarmat, saját maga gyakorolja felségjogainak nagyobbik részét. Anglia fenntartotta magának a Nilus zsilipjeinek kezelését és katonai ellenőrzését és a kapitulációkat, amelynek értelmében európai emberek jogügyleteit kivonta az egyiptomi bírások alól és azt angol bíróság illetékessége alá helyezte, természetesen oly esetekben is, mikor az egyik fél európai, a másik egyiptomi. Ezeknek a kapitulációknak rendszere a világháború előtt való időkből a beteg emberrel: Törökországgal úzótt gyakorlatból maradt fent. Egyébként úgy Kairóban, mint Alexandriában és Port-Saidban az angol luxusszállóktól és villanegyedektől kőhajításnyira ugyanaz a nyomor, prostitúció, piszok és kór honol, akárcsak Algirban. A kényes angolok fesztelezül mozognak az afrikai zürzavarban. Egyáltalán nem óhajtanak Egyiptom felségjogaiba beavatkozva rendet teremteni az afrikai fertőben! Ha Afrika korrupt akar maradni, maradjon az, ha nem akar felemelkedni a züllöttségéből, maradjon annak mélypontján. Az angol tényezőknak Egyiptomban két kötelezettségük van: szerzett jogaikból egy szemernyit se engedni és a mindenkor hatalmon lévőkkel az összeköttetést fenntartani.

Északafrikai partraszállásaim értékes tanulságot szolgáltatottak számomra. Láttam egy népet nyomorúságban vergődni hét évszázad előtti letörésének bűne miatt. Ha van szolgaság a világon, akkor abban az arabok, féllábú selymők elsősorban. Ott értettem csak meg sok mindent. Elsősorban Lawrence ezredes szerepét, akit a világháború idejében az arabok közé küldtek a szabadság ígéretével, hogy Arábiát a törökök ellen fellátsák. Az ezredesnek hitelt adtak és Alambay generális Kut-el-Amaránál arab segítséggel törbeccsalta a törököket és döntő vereséget mért rájuk. De az araboknak megígért

LÁTOGASSA MEG

Budapestet

a Duna királynőjét

a gyönyörű fekvésű fürdővárost

Felvilágosítással szolgál:
Budapest Székesfőváros
Idegenforgalmi Hivatala

Budapest, V., Deák Ferenc-u. 2.
Telefon: 181-213, vagy 181-349

szabadsággal Anglia adós maradt, Lawrence ezredes ígéreteiben meghasonlott emberként halt meg. Arábiából mandatárius területek és tucat monarchiák alakultak, legjobb esetben Egyiptomhoz hasonló közjogi helyzettel. Azóta Anglia más irányban tett ígéretei következtében fokozott gyarmatosításba kezdett, de szembetűnő magától a keleti arabokkal, akik ellenállóképességükből még többet őriztek meg, mint nyugati testvéreik. A húr pattanásig feszült és Anglia most már a hamu alatt parázsló elkeseredett arab nacionalizmust tanácsosnak látta lecsillapítani. Ezidőszerint Weygand tábornok hadserege szerveződik közelükben, csak az illetékesek tudják, hányféle rendeltetéssel, de nem utolsósorban azzal a céllal, hogy az arab elkeseredés ne kerekedjen felül és ne váljék ellenségeink üttökártyájává.

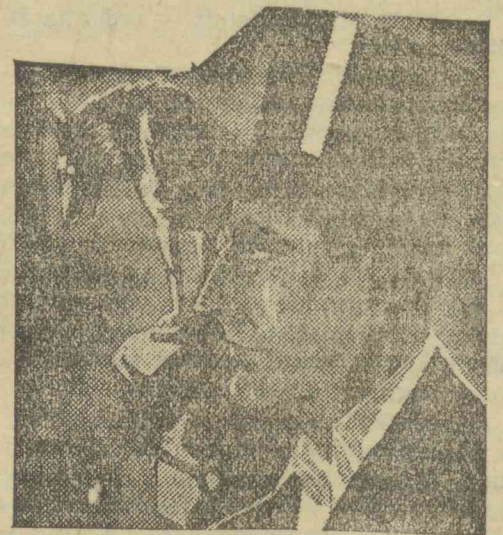
Ügylátszik, gyarmatosítani többféleképpen lehet, úgy, ahogy a wilhelmikus Németországban Solf és Dernburg a katedrálról tudományként tanították és úgy, ahogy Északafrikába Európa befészkelte magát, hogy a legnagyobb pompa és legmélyebb nyomor találkozhelyévé avassa!

CORSO mozi

Naponta bemutatja a szezon izgalmas filmjét:

A magányos

farkas

Vance hírneves regénye után készült mesterfilm. A főszerepekben: Francis Lederer és Frances Drake. Paramount-híradó. Előadások d. u. 3, 5, 7 és 9 órakor

D. e. 11 órakor matiné, 18 leies helyárrakkal

TRONDHJEM ÉS A TOBBI

Bevallom, hogy három héttel ezelőtt fogalmam se volt arról, hogy Dombasnál ágazik el a vonat részben Andalsnes, másrészt Trondhjem felé. Nem tudtam azt sem, hogy a Mjöss-tó tizenöt kilométer hosszú, amelynek partján Lillehammer a legkedvesebb furdóhely, télen-nyáron üdülőtelep, 6000 lakossal. Ki tudta volna három héttel ezelőtt hamar megmondani, hogy hol fekszik Hamar, hol Elverum, hol Gubrandsdal, Nansos, Österdal, Stavanger, Stiklestad, Steinkjer, Verdal. Norvégiából mindössze két várost tudtunk Oslot és Trondhjemet, az utóbbit is nem a földrajzból, hanem onnan, hogy gimnazista korunkban egyik tanárunk a szünidőt a norvég fjordokon töltötte és egy esztendőn át visszareggett lelkében a hűvös és fenséges norvég parti sziklák emléke és a visszaemlékezés fájdalommal szötte be a német nyelvórák témáiba: Trondhjem, Bergen és ismét Trondhjem.

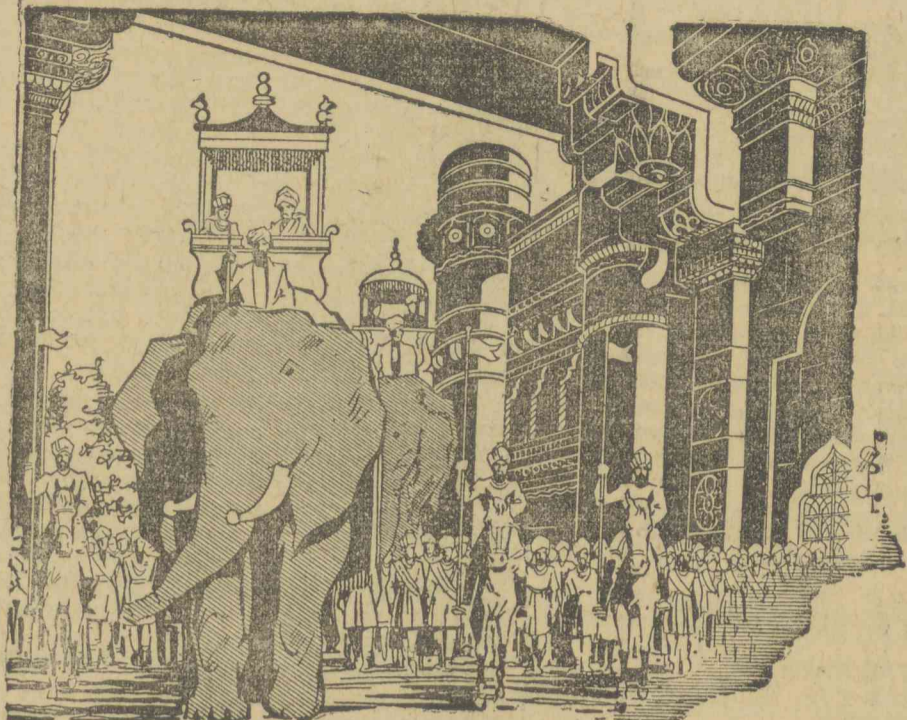
Elvetette a lelkünkben a vágyat az északi sziklacsipkék után. A tenger zöld vize felett kopár és büszke hegyormok néztek reánk a távoli alföld álmódó diákjaira. A hegyek kéksége mindig az elérhetetlenség patináját jelenti, de a fjordok szeszélyesen kanyargó pontjain örökké kékeszöldek a hegyek, örökké elérhetetlenek. A tanár úr utazásából álom maradt a gyermeklelkünkben, amely éppen úgy lekopott az életben, mint sok más ábránd, amelyet az ember a szükreszabott iskolapadok között sző. Ki gondolt arra később, hogy valaha kilépnek a múlt emléktárából a trondhjem-i partok és mint közelebbjövő hegyek egyre valóságosabbak és illuziómentesebbek lesznek. Trondhjem ma sztratégiai pont és nem álmováros. A zöldeskék hegyek tankakadályok, tűzvérségi állások és nem ábrándképek. Trondhjem város, 55 ezer lakossal és műgyetemmel, kerületi székváros, amelyet Szent Olaf alapított. Ez már a lexikonban van, amelyet eddig elfelejtettünk megnézni. Mindennap felütjük a lexikot, hogy földrajzot tanuljunk és keressük a térképet, hogy a helyzetet megismerjük. Tudjuk, hogy Elverumban 3000, Hamarban 6000, Tromsö szigetén 10 ezer, Stavangerben 50.000 ember él. Délután a kávéházban feladták a kérdést, hogy Gellivaerhez legközelebb fekvő svéd határponttól lehet-e Bergenig vasutat építeni abban az esetben, ha Narvikot az angolok megszállva tartják? Elő hát Norvégia hegy- és vízrajzi térképével, hogy van-e valami akadálya az új vasútépítésnek? Szinte minden ember specialista lett Norvégia földrajzában és az éjjel arra alszanak el, hogy földrajzvizsga előtt állanak és kézdörzsölve mondogatják álmukban: jaj csak Norvégiát kérdeznének...

A háború földrajzot tanít. Tanulságosan, aprólékosan, kis községekre kiterjedőleg, mindennap talán csak száz kilométernyit. Meddig fog ez a borzalmas földrajzi szakiskola tartani? Azt mondják évekig. Milyen országokat, milyen helységeket vesz fel még a tanterv, amelyet hadvezérek, politikusok készítenek el? Ennek a rettenetes kurzusnak talán csak az a titkos és tudatalatti hatása, hogy közelebb hozza hozzánk a tájakat, az embereket. Összeolvadunk velük a kor fájdalmaiban. Az a hideg és okos északi nép, amelynek tündéri szép völgyeinek esendjét ágvádorgás és géppuskaropogás töri meg, a norvég nép, nagyon távol volt tőlünk. Sok, sok pénz kellett ahhoz, hogy a valóságban lássuk a fjordokat és a körszakállas halászok életét Björnson távoli hangjának csengésén át képeltük el. A Borkmannok, Solmessék és Norák éppen olyan éklő, rideg emberfejek voltak, akikre felnéztünk, megismertük, de nem éreztük át.

Most közelebb hozta a földet az a szörnyű Baedeker, amelyet vérrrel irnak meg. Ahogy közelebb kerülünk és megismerjük egymást valamennyien embereket, akik a háború rémségében benne vagyunk, vagy annak hatását érezzük. A földrajztanulás célja a megismerés: a hazai földön kívüli távolságok felmérése, a szem látókörének világrészek határáig való kiterjesztése. A földrajz a távolságokat teríti szét a tudat felületén. Az a különös és alkalmi földrajz, amit hadijelentésekből tanulunk, a közös ember sors mágnespatkójával húzza össze és egymáshoz közelebb a büszke, érthetetlen, tengerbe merülő sziklák és az egyenlítői tropusok embereit.

Aláírás előtt az angol-román kereskedelmi egyezmény

Londonból jelentik: Az új angol-román kereskedelmi megállapodást valószínűleg már a legközelebbi napokban aláírják. Hír szerint elintézték a bkkáddal kapcsolatos kérdéseket és Románia fokozni fogja kivitelét Angliába. Az angolok elsősorban gyapotot, rezet, gumit, nikelt, ónt és alumíniumot küldenek Romániának a szerződés alapján.

A NÁBOBOK KINGSE

és az indiai maharadzsa ké mesébeillő. Senki sem képzei el, mennyi aranyat gyűjtöttek össze évszázadokon keresztül e mesebeli tartományok urainak titkos kincseskamraiban...

Ez a régi arany, amelyet a régi időkben annyi gonddal dolgoztak fel, sokkal értékesebb, mint napjaink aranya, az arany amelyet mi is ismerünk.

Azokat, akik különbséget tesznek a régi és az új arany között, az igazi szakértőket, akiknek kifinomult a jóízlése, el fogja bájolni a Lady ház új kölnivize. „Old Gold” — régi arany.

Old Gold

Eau de Cologne

Hétfőn bezárul a Budapesti Nemzetközi Vásár

Budapestről jelentik: Pénteken, április 26-án programszerűen megnyílt az icipi Budapesti Nemzetközi Vásár. A megnyitón sohasem láttunk még annyi külföldi előkelőséget és külföldi küldöttséget, mint ezen a mostanin. De ott volt a megnyitáson a Budapesti akkreditált diplomáciai testületnek csak-

nem minden egyes tagja is, megjelenésükkel is kihangsúlyozva ennek a vásárnak valóban nemzetközi jellegét.

A vásárigazolványok beszédett szelvényeiből készült statisztika szerint külföldről — és főleg a szomszédos országokból — már az első napokon is többen érkeztek a vásár látogatására, mint általában az előző vásárok első napjain. Feltűnő, hogy a külföldről ilyen nagy számban érkeztek kereskedők, iparosok és mezőgazdák. A vásárigazolványok lebélyegzésekor mindenkitől megkérdezték, hogy hogyan utazott?

— Akadálytalanul és kényelmesen, — szöjt minden esetben a válasz.

Abban is egyhangú a vásár látogatóinak a véleménye, hogy annyi meglepő újdonságot még egy vásár sem vonultatott fel, mint éppen a mostani. De ez természetes is, hiszen a pótanyagok korát éljük, az ipar világszerte kénytelen különböző nyersanyagok helyett újabbfajta anyagokat használni és ez meg is látszik a legtöbb új árucikken. Iparnak és tudománynak becsületére válik, hogy a pótanyagok csaknem minden esetben megkülönböztetik az eredeti nyersanyagoktól és azokból még szebb és izlősebb tárgyakat gyártanak, de semmiképpen sem a minőség rovására. Eppen a pótanyagok alkalmazása terén nyújt a vásár a legtöbb tanúságot a látogatóknak és egész bizonyosan ebben leli magyarázatát az a körülmény, hogy a vásár megtekintésére elsősorban kereskedők, iparosok és mezőgazdák igyekeznek, hogy majd a maguk és közönségük javára hasznosíthassák a rengeteg tanúságot.

Amerika az aranytartalékot Európa gazdasági ujjáépítésére fordítja

Washingtonból jelentik: Morgenthau pénzügyminiszter pénteken beszédet mondott, amelynek során kijelentette, hogy

az Egyesült Államoknak a rendelkezésükre álló 18 milliárd 600 millió dollár tartalékot az európai háború által okozott gazdasági rombolások helyrehozására kellene felhasználni.

Morgenthau hangsúlyozta, hogy az Egyesült Államok helyesen cselekszenek akkor, amikor felvásárolják az aranyat, mert ilyen módon döntő szerepet játszhat a jelenlegi háború esztelen rombolásainak pótlásánál.

— Az a tény, hogy Amerika háborús követeléseiből 14 milliárd dollárt még nem tudott bevételezni — mondotta a pénzügyminiszter — arra indítja az amerikai népet, hogy megegyezzen ne próbálja meg ezt a kísérletezést.

((Rador))

= HIREK =

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Belföldön házhoz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolevan lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak havonta házhoz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő.

TELEFON:

28—10 és este 10 óra után: 28—15

A Ti utatok

ANYAK NAPJARA

Amikor elindultatok, az élettől sok boldogságot és örömet vártatok.

Az élet adott: főviskoszorút, keresztet, gyermeket, bánatot.

Azóta mentek, tövises, göröngyös utakon, ez a Ti utatok: nehéz, szenvedést virágzó út, fűdesanyák, az élet ezt adott...

Mentek, egyre csak mentek kínokba, vérző szívvel, hét törrel átdöfve az Örök boldogságba.

De az úton rózsák is virágzik, napfény is ragyog: ha egy ártatlan gyermekszempárból a mennyország minden boldogsága rátok mosolyog!

Ha a szememből egyre csak hullanak, hullanak a könnyek, s minden cseppjük igaz-gyönggyé lennének, nagyon-nagyon kevesek lennének édesanyám csak egy-egy mosolyáért! Elnézem fáradt arcát s könnyfátyolos, bánatos szemében felcsillanni látom örökké lángoló szeretet-sugarát.

Mentek, egyre csak mentek... és bár tudom nehéz az út: „Ó anyám adj kezet, és engem is felvezess!”

KRISTÓF MARTA

Teniszütők
Slasenger, Hammer és egyéb gyártmányok
LABDAK, HUROSZÁS, JAVÍTÁSOK

KECSKEMÉTI TIMISOARA I.
I. G. Duca 2

— Finnország háborús kára — 11 milliárd finn márka. Helsinkiből jelentik: Kormánybizottság vizsgálta felül a finn—oros háború okozta károkat és megállapította, hogy azok mintegy 11 milliárd finn márkát tesznek ki. Tekintettel arra, hogy olyan magas adók nem volnának kivethetők, amelyek ezt az összeget behozhatnák, a finn kormány elhatározta az állami erdők nagymértékű kitermelését.

— Légvédelmi gyakorlat Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Május hetedikén a fővárosban nagyszabású légvédelmi gyakorlatot tartanak délelőtt 11 órakor. A légi veszély beálltát szirénák fogják jelezni, valamint harangzúgás és a légvédelmi gyakorlat elsötétítéssel kapcsolatban este 9 órakor megismétlődik.

— Német művészeti kiállítás Rómában. Rómából jelentik: Az olasz király és császár jelenlétében szombaton délelőtt megnyitották a német művészeti kiállítást. Az uralkodót érkezésekor Mackensen nagykövet fogadta. Az akadémia elnöke és a nemzetnevelési államtitkár helyettese társaságában hosszabb időt töltött a kiállítás termeiben és a látogatás végén őszinte elismerésnek adott kifejezést.

— Olasz miniszter Budapesten. Budapestről jelentik: A jelenleg a magyar fővárosban időző Host Venturi olasz kereskedelmi miniszter szombaton délelőtt udvariassági látogatást tett Csáky István gróf külügyminiszternél, akivel hosszabban elbeszélgetett, majd Varga József kereskedelmi minisztert látogatta meg, akivel tanácskozást folytatott és különböző közlekedési kérdéseket tárgyalt meg vele. Utána az olasz miniszter a Ganz-gyárat tekintette meg.

— Gépkocsiszerencsétlenség Milánóban hét halottal. Milánóból jelenti a Rador: Egy gépkocsi, amelyben egy polgári és hat katonai személy ült, Valggia közelében egy csatornába zuhant. Mind a hét ember meghalt.

— Az olaszok visszavándorolnak Jugoszláviából. Belgrádból jelenti a Rador: Az Avala-ünyökség jelenti: Előzetes megegyezés alapján tegnap 260 olasz utazott el Jugoszláviából, akik az osztrák-magyar monarchia fennállása alatt ott éltek. Ezeket az olaszokat Róma környékén telepítették le, ugyanott, ahol más Jugoszláviából elutazott olasz csoportok már élnek. Földjeiket és egyéb vagyontárgyaikat jugoszláviai földművesek vásárolták meg.

— Főorvosi állás üresedésben. A közegészségügyi minisztérium tudomásra hozza, hogy a brassói Marzescu-kórház tüdő-szakorvosi állása üresedésben van. Az állásra pályázók kérvényeiket május 24-ig nyújtják be a minisztérium személyzeti ügyosztályához.

(—) Szentségimádás a piaristák templomában. XII. Pius pápa békeakciójával kapcsolatosan a temesvári templomokban felváltva megtartják az Oltári Szentség kitételét és egész napi imádságát. A piaristatemplomban kedden, május 7-én reggel hét órakor lesz a Szentség kitétele és bevétele este hatkor történik meg. Ezen a napon kezdődik meg egyúttal az ifjúság nyári mindennapi miselátogatásának új rendje. A piarista liceum és a katolikus gimnázium növendékei reggel gyülekeznek a templomban, résztvesznek a szentségimádásban és meghallgatják fényelőkor kezdődő miséjüket. A nap folyamán a diákok felváltva imádkoznak a Szentség előtt.

(—) Fejedelmi otthonok ragyogó pompájáról ír rendkívül érdekes, képekkel illusztrált cikket a Délibáb színházi hetilap legújabb száma. Színházi beszámolók, riportok, kulisszámögötti pietykák, magyar írók kitűnő elbeszélései, szépségápolás, divat, humor, keresztrefejtés, gazdag filmrovat, tökéletes képes heti rádióműsor és rengeteg szebbnél-szebb kép teszik felülmúlhatatlanná a legnépszerűbb és legolcsóbb képes színházi hetilapot.

(—) MA TARTJA ALAKULÓ ÜLÉSÉT A MAGYAR NÉPKÖZÖSSÉG GYÁRVÁROSI TAGOZATA. A Magyar Népközösség gyárvárosi tagozata ma, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja alakuló közgyűlését a Magyar Ház nagytermében. A közgyűlésen megválasztják a tagozat új vezetőségét is az eddigi vezetőség helyett, amely meghívás alapján működött. A közeljövőben tartják alakuló közgyűléseit a többi városrészek magyar népközösségi tagozatai is.

— Letartóztatás egy londoni pályaudvaron György király érkezésénél. Rómából jelentik: A Messagero londoni jelentése szerint tegnap este a londoni Huston-pályaudvaron, röviddel a királyi pár megérkezése előtt, letartóztatott egy 25 év körüli férfit, aki fegyveresen jelent meg a királyfogadtatást váró tömeg soraiban. A fiatalember nem tanúsított ellenállást a letartóztatásnál.

(—) Orvosi körökből: Dr. Perlstein Artúr belgyógyász-specialista és a szívbetegek, tüdő- és gyomorbetegségek szakorvosa, újból rendel Belváros. Bul. I. G. Duca 4. szám alatt, 9—11 és 3—5 óra között. Telefon: 38—19.

(—) Kereskedők és vendéglősök figyelmébe! A városi reklám és hirdetési vállalat felhívja ezúton is az összes kereskedőket és a nyilvános helyiségek tulajdonosait, hogy akármilyen plakát, fénykép, vagy más reklám nyilvános kifüggesztése, reklám céljából való felhasználása akár a kirakatokban, akár pedig a helyiségek belsejében, továbbá magánházak és lakások ablakáiban, vagy azok falain való elhelyezése, ezenkívül pedig olyan helyeken való alkalmazása, amelyeken a reklám a közutakról látható, csakis abban az esetben van megengedve, ha ezek a reklámok a városi reklám és hirdetési vállalat bélyegzőjével lebélyegzést nyertek. Kihágás esetében úgy az üzlettulajdonosok, mint a reklámot igénybevevők is a városi szabályrendelet 23. szakasza értelmében büntetést kaphatnak és a kihágás megisméltése esetébe már az új büntető törvénykönyv rendelkezései lépnek érvénybe a mulasztókkal szemben. A városi hirdetési vállalat továbbá a kereskedők és a többi érdekelt tudomására hozza, hogy azokat a vászonredőnyöket, amelyek a kirakatokat a nap ellen védők, a városi szabályzat 11. szakasza értelmében úgy kell elhelyezni, hogy azok a járda felett legalább kétméternyi magasságban legyenek. Ezen előírás ellen vétők szintén büntetésben részesülnek.

A THALIA

drámai társulatának bucsuelőadásai

Vasárnap délután 3 órakor:

Földindulás

Délután 6 órakor:

Fenség, fizetek

Este 9 órakor:

Gyermekkeresztesek

(Blaga Lucian monumentális színjátéka. A drámai társulat búcsúelőadása)

Hétfőn és kedden: A Munka és Jókedv színtársulat előadásai. Szerdától a Thalia operettegyüttesének vendégjátéka.

HÉTFŐN A THALIA LUGOSON: délután fél 5 órakor:

Fenség fizetek

este fél 8 órakor:

Feleség

(—) Esküvő. Mórincz Ilonka és ifj. Hillhardt Ferenc mérnök május elsején tartották esküvőjüket Győr közsgében. (Minden külön értesítés helyett.)

(—) Elmélkedések a Szentlélekről. Május hó 8, 9. és 10. napján, este negyednyolc órakor a józsefvárosi katolikus plébániatemplomban a májusi ajtatósságok keretében Erőss Alfréd dr. gyulafehérvári teológiai tanár, a neves papköltő beszél. Elmélkedéseinek tárgya: A Szentlélek a történelemben, A Szentlélek az egyházban, A Szentlélek a családban.

(—) Dr. Kovács Ernő nőorvos, szülész, hazaérkezett és újból rendel IV., Fröbl-ucca 40. alatt (Brück.ház), délelőtt 9—11-ig, délután 5—7-ig. Női nemibetegek részére délután 1/2 8—1/2 9-ig. Telefon 43—19.

(—) Előkészületek az Arcvonal tartományi tanácsának ülésére. Szombaton, május 11-én, mint megírtuk, tartja alakuló ülését a Nemzeti Új-jászületés Arcvonalának temestartományi tanácsa, amelynek Dragomir Silviu nemzetkisebbségi miniszter az elnöke. Coste Iuliu dr. képviselő, az Arcvonal temesmegyei elnöke, tegnap Besa Cornel dr. képviselő kíséretében felkereste Marta Alexandru dr. királyi helytartót, majd Popovici Virgil ezredes-prefektust, akikkel megbeszélte az ülésre vonatkozó előkészületeket.

(—) Eljegyzés. Pongrácz Olga és Csik Lajos jegyesek.

(—) Új temetői kápolnát építenek Jimbolian. A zombolyai római katolikus egyházközség közgyűlése elhatározta, hogy a régi, nyolcvanhét esztendősi temetői kápolna helyére új kápolnát építenek. A zombolyai temető új kápolnája gót stílusú lesz és az építésre legközelebb már kirják az árlejtést.

(—) Köszönetnyilvánítás. Mindazok, akik súlyos gyászesetünk alkalmával nagymérvű részvényt nyilatkozatukkal fájdalomukat enyhítették, fogadják ezúton leghálásabb köszönetünket. Sugár Tivadar dr. ügyvéd és családja.

(—) Az eltűnt kislalt. Mórincz Zsigmond, a nagy író mesélte el gyermekkorának egy lélegzetfojtó élményét, amikor édesapjának tudta nélkül elvitte hazulról a kislaltát, hogy az erdőben újfenyőt vágjon vele. Egy rabló elveszi tőle az ebül került jószágot s a gyerek otthon nem meri a dolgot bevallani. Azóta ez a két kis szó „én voltam...” mindig szívdobogást vált ki az író lelkéből. Ezt az érdekes nyilatkozatot a Tolnai Világlapja legújabb száma közli. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a vendégek és közeli közeli scran kívül gazdag rejtve nyomatot és közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban, amelyek a hét minden fontosabb aktuális eseményét mutatják be.

Több lakosztály

lakásnak és irodának — Temesvár központjában kiadó.

Érdeklődők forduljanak személyesen a temesvári kereskedelmi és iparkamara titkári irodájához

(—) Halálozások. Meghaltak: Rosu Petru négy hónapos, Nicula Eugenia született Fuchs harmincöt éves, Costescu Lea tizenhat éves, özvegy Gussmann Eva született Stockenauer hatvarkilenc éves, Blazitzi Vilma negyvennyolc éves.

(—) **Istentisztelet Milola Ioachim dr. lelki üdvéért.** Tegnap volt negyven napja Milola Ioachim dr. múzeumigazgató halálának. Ebből az alkalomból délelőtt tíz órakor az erzsébetvárosi görög keleti román templomban az elhalt lelki üdvéért gyászistentiszteletet tartottak.

(—) **Eltételték a templom becsmérése miatt.** Kóbai György radnai lakos azért került a bíróság elé, mert az ottani kegytemplomról becsméről és másalkalmazó szavakat mondott. A törvényszék ezért most vallásnyilvánosság címén ezer lei pénzbüntetésre ítélte.

(—) **Igy jár, aki a parkok virágait dicsőíti.** Feiner Emma és Reingruber Hilda temesvári lakosnőket a rendőrségre kísérték, mert a Scudler-parkban a rendőr tetten érte őket, amint a park virágait tépdesték. Az esetről jegyzőkönyvet vettek fel, amelyet a bírósághoz továbbítanak. A bíróság közvagyon rongálása címén ítélik majd a két virágkedvelő fölött.

(—) **Halálos végű kérés.** A Lugos közelében levő Pojana község korcsmájában Cornea Ioan, Cornea Nicolae és Truica Avram földművesek előbb békésen iddögáltak, majd szóváltásba elegyedtek. A szóváltásból verekedés lett, amelynek során Cornea Nicolea a földre teperte Cornea Ioant, akit Truica Avram súlyosan megkéselt. Cornea Ioant a karánsebesi kórházba szállították, ahol belehalt sebeibe.

(—) **Halálos szerencsétlenség a kőbányában.** A Jablonica község határában levő kőbányában Putnicescu Nicolae ötvenkét esztendő munkás robbanással volt elfoglalva. A dinamittöltény meggyújtása után nem távolodott el elég gyorsan a robbanás színhelyétől és így történt, hogy egy hatalmas kődarab a fejéhez vágódott. Putnicescu a sebesülés következtében néhány perc múlva meghalt.

(—) **Konfirmáció a református egyházban.** A temesvári református egyházban május 5-én, vasárnap konfirmáció lesz. Ebből az alkalomból délelőtt 10 órakor a templomban Ajtay Gábor prédikál, majd utána a konfirmáció ünnepélyes keretben megy végbe, amit Debreczeni István végez. A konfirmációval egyben úrvacsoraszertés is lesz. Erre az ünnepélyes alkalomra minden érdeklődőt szívesen lát és hív az egyház vezetősége.

(—) **Bűnbánati hét a református egyházban.** A református templomban a pünkösd előtti héten bűnbánati hetet tartanak az Úrvacsorára való előkészítés végett. Ecélből a hét egész folyamán minden nap délután 6 órakor a templomban bibliamagyarázatos bűnbánati istentisztelet lesz, melynek sorrendje a következő. Hétfő: Fiúság lelke. Tartja Debreczeni István. Kedd: Erő, szeretet, józanság lelke. Tartja Ajtay Gábor. Szerda: Vigasztalás lelke. Tartja Bereczky Sándor. Csütörtök: Bátorítás lelke. Tartja Debreczeni István. Péntek: Fedés lelke. Tartja Ajtay Gábor. Szombat: Újjászületés lelke. Tartja: Bereczky Sándor. Az egyház vezetősége ezúton is felhívja a hívek és minden érdeklődő figyelmét ezekre az istentiszteletekre és kéri, hogy azokon minél számosabban vegyenek részt.

(—) **Református istentisztelet a Gyárvárosban.** Ma, vasárnap délelőtt 10 órakor a Gyárvárosban Dacilor uca 10 szám alatt istentisztelet lesz, melyen Bereczky Sándor prédikál.

Bánati Szanatórium

Timisoara, III., Str. Odobescu 3. Tel.: 23—46
Mindenféle betegek, kivéve ragályos és elmebetegek felvételnek kezelésre és operációra

(—) **Kereskedők megbeszélései.** A Kereskedelmi Testületek Szövetsége értesíti a fakeskedőket, hogy május 7-én, kedden este 8 órakor a szövetség székhelyén (Lloyd-palota I. emelet) fontos szakmai megbeszélés lesz és azon mindenki a saját érdekében jelenjen meg. Ezúton hívja meg a szövetség a temesvári cipőkereskedőket is a május 8-án, szerdán este 8 órakor tartandó értekezletre. (Lloyd-palota I. em.), amikor is az új árcsökkentési rendelet végrehajtása érdekében teendő intézkedéseket fogják megbeszélni.

(—) **Házasságok.** Az anyakönyvi hivatalban a következő párok kötötték házasságot: Precup Traian vasúti műszerész és Kunert Ilona, Damascu Marin tisztviselő és Doblea Aurelia, Seiler András magántisztviselő és Reichelt Friderika, Pop Gheorghe munkás és Sós Erzsébet, Bogdan Stefan kárpitos és Friderich Eleonora, Holbach József sofőr és Kovács Rozália, Fibisan Vichentie munkás és Zmed Mária, Tófalvi Mihály munkás és Malmos Erzsébet, Bordics János fűtő és Petzka Erzsébet, Puskás János cipész és Vörös Józsa, Giulvezan Vasile cipész és Muresian Valeria, Perian Ion magántisztviselő és Bunford Erzsébet, Poteschill József asztalos és Nyagrus Julianna, Weiszberger István mészáros és Kler Krisztina, Capdebo László városi rendőr és Nagy Erzsébet.

Elhajoló szőke haja van!

A férfiak el vannak ragadtatva hajdól!

Mert haja ragyogó visszányú aranyszőke. Ha az Ön szőke haja megsötétedett, kezelje a csodálatos „Nur Blond” shamponnal, amely különlegesen gyorsan teszi a „Nur Blond” speciális szert tartalmaz, amelynek táplálják a hajgyökereket és megszüntetik a fejkorpát. Próbálja ki még ma és meg fogja érteni, hogy a világ összes szőke miért értékeli annyira ezt a szert. Ön is elbájoló lesz!

Megelégedett nemzetkisebbségi nép értéket jelent az országnak

Kakuk János dr. nyilatkozata a Magyar Népközösség munkájáról

A Magyar Népközösség munkájáról folytatunk beszélgetést Kakuk János dr. elnökkel, akit most választottak az országos népközösségi elnöki tanács tagjává.

— Egy esztendeje mult annak — mondotta —, hogy a Magyar Népközösség bányásági tagozata megalakult. Hogy eddig mit végzett, arra könnyű válaszolni. Az elmúlt év során folyt

a jelentkezők az állampolgársági révjegyzékbe való utólagos felvételre.

Kiderült, hogy saját hibáján kívül rengeteg magyarnak nincsen állampolgársága. Ezek nagy része a népközösségi irodához fordult segítségért és tanácsért. Több száz kérvényt írtunk, tömeges levelezést folytattunk községi előljáróságokkal, plébániákkal, anyakönyvi hivatalokkal és egyéb hatóságokkal, hogy a kérvényezők számára a szükséges iratokat megszerezhessük. Irodánk hónapokon keresztül reggeltől estig ezzel a munkával volt elfoglalva. Lelkiismeretesen és pontosan dolgoztunk és az eredmény az, hogy a hozzáuk fordult kérvényezők — néhány elenyésző kivétellel — megkapták az őket megillető állampolgárságot és ezzel megszabadultak sok gondtól, bizonytalanságtól, a munkavállalás jogának esetleges elvesztésétől és a mindegyre fenyegetőbbé váló hontalanságtól.

— Emellett — folytatta szavait Kakuk János dr. — végeztünk természetesen más munkát is. Igyekeztünk állástalan kétkézi és szellemi

magyar dolgozókat kenyérhez juttatni

és meglegedéssel mondhatjuk, hogy ez sok esetben sikerült. Gondoltunk a jövőbeni magyar iparosságra is és számos esetben helyeztünk el magyar fiúkat tanoncoknak derék iparosainknál. Működésünk további ágazata a

szegény magyar tanulók támogatása

volt, akiknek szükség szerint ruhát, tandíjat, tananyagot és egyéb segélyt juttattunk. Az elmúlt tél folyamán karácsony idején nem rendeztünk gyermekfelruházási ünnepélyeket, hanem csendben, feltűnés nélkül gondoskodtunk egy csomó szegény gyerekről, akiknek száma nagyobb volt, mint az előző években. Végül elvégzett munkánkról való elszámolásunkhoz tartozik az is, hogy iskolai és egyéb kívánságainkat a Magyar Népközösség országos központja és a magyar parlamenti csoport által tudomására hoztuk a kormánynak.

Az elnök ezután szóvá tette, hogy Dragomir Silviu nemzetkisebbségi miniszternek legutóbbi temesvári látogatása során a Magyar Népközösség bányásági vezetősége — mint ismeretes — a miniszternek emlékiratot nyújtott át.

— Az emlékiratban — hangsúlyozta Kakuk dr. — kértük az

engedély megadását a végleges szervezkedésre.

A helyzet jelenleg ugyanis az, hogy a mostani

(—) Az olasz tanfolyam két heti szünet után május hatodikán, hétfőn a szokott helyiségben ismét kezdetét veszi.

(—) **Miklósi Cornel dr. balesete.** Miklósi Cornel dr. villanytelepi igazgatót baleset érte. Résztvett a Muntele Mic kápolnájának felszentelésén és amikor a hegyről lefelé haladt, egy kőgöngy kicsuszott a lába alól, aminek következtében két métert lefele esett. A térdén mély horzsolást szenvedett, mely szükségessé teszi, hogy két hétig pihenjen. Miklósi Cornel dr. visszatért Temesvárra és jelenleg a Bega-szanatóriumban fekszik.

bányásági vezetőség még mindig csak megbízás alapján működik. A végleges szervezkedésre és megalakulásra azért van szükség, hogy a Magyar Népközösségben tömörült bányászi magyar nép maga választhassa meg vezetőit, akiket kulturális, társadalmi és gazdasági ügyeinek intézésével megbízni óhajt. Több más megyében már megtörtént a Magyar Népközösség végleges megalakulása, nálunk ez azonban a szükséges engedély hiányában nem volt lehetséges eddig. Emlékiratunk egyik másik fontos pontja volt az állampolgársági hiányos tudása miatt

elbocsátott magyar tisztviselők ügye.

Sürgöttük, hogy amennyiben állásukba való visszahelyezésük nem történhetik meg, már ötvenhét éves koruk elérése előtt megkaphassák az őket megillető nyugdíjat. A miniszter sajnálkozását fejezte ki, hogy erre nincsen költségvetési fedezet, de megígérte, hogy a kormány majd keres valamelyes megoldást.

Kérdést intéztünk Kakuk János dr. elnökhöz, hogy a Magyar Népközösség bányászi tagozatának megszervezése hogyan fog végbemenni. Erre a következő választ kaptuk:

— A megszervezkedés teljesen népi alapon és pedig alulról felfelé történik.

Először megalakulnak a szomszédságok

és megválasztják előjáróikat. Több szomszédság azután körzette tömörül, amely megválasztja a körzeti vezetőket. A körzetek városi, községi, vagy járási tagozatokká egyesülnek és szintén megválasztják vezetőjeiket. Végül a tagozatok vezetői összeülnek és megválasztják a bányászi központ vezetőségét. Látnivaló, hogy a kiépítés teljesen úgy megy majd végbe, hogy a nép akarata maradéktalanul érvényesüljön és valóban azok legyenek a vezetői, akikben megbízunk.

Kakuk János dr. nyilatkozatát a következő szavakkal fejezte be:

— Ez alkalommal is hangsúlyozom, hogy

a magyarság szándéka őszinte és becsületes,

amikor kisebbségi helyzetét rendezni kívánja. A Népközösség keretében a magyarság lojális és tiszteltető marad öfelsége, a király és a román nemzet iránt. Hasznos, építő, nemzeti munkát óhajt végezni, szervezeti szabályaink útján pedig tagjainkat megvédjük minden olyan lehetőségtől és helyzetétől, amely az állam szempontjából nem kívánatos. Együtt akarunk dolgozni továbbra is a többségi román néppel egyetértésben és békében ebben a hazában. Hiszem és remélem, hogy az államhatalom vezetői, a hatóságok ezen törekvésünkben jóindulattal és megértéssel lesznek segítségünkre, mert hiszen

egy elégedett nemzetkisebbségi nép csak értéket jelent az országnak,

a magyar pedig sohase volt hálátlan azok iránt, akik jogos kívánságait teljesítették.

(—) A liszt és a kenyér árának felemelését kéri. Tegnap délelőtt Grosz Imre igazgató, Gajo Andrei, az élelmiszeri céh titkára és Petri József pékmester vezetésével küldöttség járt Warth Péter dr. alpolgármesternél. Rámutattak arra, hogy a liszt és kenyér májusi maximális árai nem állanak arányban a búza áraival és ezért az árak felemelését kéri. Warth dr. alpolgármester megígérte, hogy a búza jelenlegi árának alapján a város a malmosokkal és pékekkel új kalkulációt csinál és ha indokoltnak tartja, akkor visszatér a maximális árak megváltoztatására.

Íróasztalimádat

gátolja a szovjetgazdaság kifejlődését. A szovjet-filmmel szemben értelmetlenül állanak a tömegek.

Képek az orosz életről

Mindenki tisztában van azzal, hogy ott, ahol a Szovjet határai kezdődnek, egy másik világ kezdődik. A különbség nem annyira az intézményekben, a politikai és mindennapi élet berendezéseiben van — hiszen igen sok intézmény, amire a szovjetpolgár büszke, megvan Európában több részében is, sőt Nyugat-Európában nem egyszer fejlettebb fokon — mint inkább a szellemben. Az életszemléletben rejlik az az idegenség, ami a polgári Európát elválasztja ettől az országtól. Az értékeknek új, a polgári szemlélet számára idegen rendszerről van itt szó, amelyben a szavak más tartalmat és hangsúlyt kapnak.

A SZOVJETFILM — AZ EGYEDÜLI MŰELVEZET.

Az egész szovjetsajtó nagy ünnepléssel fogadta a szovjetfilm huszéves pályafutását. A lapok egy teljes számat szentelnek ennek a talán másodrangú fontosságúnak látszó eseménynek. A szovjetéletben azonban a film egyáltalán nem másodrangú tényező. Kultúrális és főleg politikai jelentősége óriási és népszerűsége páratlan. Az Izvesztija szerint a szovjetmozinak 1939-ben körülbelül egymilliárd látogatója volt.

A film talán az egyetlen, a nagy tömegek számára valóban hozzáférhető művészet.

Érthető, ha a szovjet vezetői különös gondot fordítanak fejlesztésén.

Mielőtt az európai háború kitört, a szovjetfilm sok bámulót szerzett Nyugaton. A híres szovjet „nagyfilmek”, mint a Potemkin, az Anya, Mi Kronstadtiak és még néhányan, a Proletkult-mozgalmal hűsi idejéből való alkotások. Kiderült, azonban, hogy bár a téma, társadalmi háttér, a tendencia mindig a forradalomból és a proletariátus sorsából táplálkozik.

A stílus újszerűsége és merészsége miatt az orosz nagy tömegek valójában értelmetlenül állottak ez előtt a művészet előtt,

amely pedig a nyugateurópai és amerikai haladószellemű és baloldali érzelmű intellektuális osztály lelkesedését nyerte meg. Eltávolodtak tehát attól a felfogástól, hogy ezeket a filmeket a proletariátus szellemi sugallatának kell tekinteni. Nyilvánvalóvá vált, hogy nem proletárművészetéről, hanem polgári kulturán felnevelkedett, a szociális eszméktől átitatott, lelkes intellektuális avant-garde-művészetéről van szó, amely kultúra elsajátítása a proletariátus számára legfeljebb eléréndő esemény lehet. Mai hivatalos álláspont szerint a szovjetművészet és elsősorban természetesen a film, nem kifejezője a proletariátusnak, hanem művészi és világnézeti nevelője.

A filmek főleg a forradalom történeti eseményeivel és azzal az óriási munkával foglalkoznak, amit a szovjet gazdasági életének megszervezése jelentett és még most is jelent. A néző a polgári Európában értetlenül mered e filmek problémáira. A szovjetfilmben a kollektív szellem, a mindennapi élet bemutatásával állandóan előtérbe nyomul. Valóságos közösségi miszticizmusról lehet beszélni, amelyben a közösség öncéllá vált. Van olyan szovjetfilm, ahol izgalmas verseny folyik két gyár munkásai között, hogy melyik gyár termel többet. Minden egyes munkás beleadja minden tehetségét és erejét a munkába, amelynek eredménye pedig számára semmiféle előnyt nem jelent. Valamilyen,

a sportszellemben hasonló, szocialista versengésnek nevezett kollektív ambíció futti a két gyár munkásait rekordra,

mint két egymással szembenálló futbalcsapatot.

Ami a szovjetfilm technikáját illeti, az Izvesztija szerint még messze vannak a tökéletestől. A lap különben arról panaszkodik, hogy a szines filmek gyártása szegényes módon megállt. Különbözőben a filmtechnikai fejlődésének lehetőségeiről Grigori Alexandrof, a kitüntetett rendező, hosszú cikket írt az Izvesztijában.

Az új filmnél nincs celluloid filmszalag, hanem elektromos uton acéldrótra van rögzítve a kép, a szín, a hang és az illat.

Mert az új filmen mindennek a szagát is érzik a néző. A hang nem egy helyről hallatszik, mint jelenleg, hanem a terem különböző pontjairól, a valóságnak megfelelően. Az új film nem egysíkú, hanem a néző úgy érzik magát,

mintha maga is ott lenne a cselekmény helyén

és az eseményt onnan nézi. Mindezt a laboratóriumokban már kidolgozták és csak gyakorlati megvalósítása van hátra. Alexandrof bizik benne, hogy a szovjetfilmgyártás a maga lelkesedésével rövidesen megtalálja a megvalósítás módját.

A SZOVJETMEZŐGAZDASÁG PROBLÉMÁI.

A kollektív mezőgazdálkodásnak Oroszországban multja van. Egy ősi orosz intézmény, a mir, hajlamosabbá tette az orosz parasztot más ország parasztjainál a szocialista eszme elfogadására. A mir faluközösség volt. Egy-egy falu lakói közösen birtokolták a falu környékén levő földeket. Szabályos időközönként (hat-tizenkét évenként) a földet mindig újra osztották a parasztok között. Egy-egy család földjének nagysága a családtagok száma szerint változott. A mir köteles volt a földesurnak adót fizetni s ha egyik paraszt a köteles részt nem tudta megfizetni, az egész falu egyetemlegesen volt érte felelős.

Orosz bírálat a bürokrácia túltengéséről

A kolhozok termésének huszonöt százalékát az állam veszi át, általa megszabott áron, a többit a parasztok felosztják egymás közt, vagy eladják. A nyereség felosztásának aránya a kollektív gazdaságba hozott föld nagyságától, az állatoktól, a koscsiktól, stb. függ, ezenkívül pedig a teljesített munkaóráktól.

A szovhoz is, a kolhoz is rengeteg szakembert kíván: mérnököt, technikusot, mezőgazdát, stb., akik az egész gépezetet irányítják. A kolhoz is attól szenved legjobban, amitől különben az egész szovjetgazdaság: a szakemberek hiányától. Mint az Izvesztija írja: „Ki a földekre szakértő elvtársak!” című cikkében, ezrével érkeznek a kérvények a kolhozokból a felső mezőgazdasági hivatalokba, földművelési, állattenyésztési, kertészeti és konyhanövény szakértőkért. Ukrajnában sok kolhozban a felső mezőgazdasági iskolák hallgatói dolgoznak szakértőkként. A kérdést a felső hivatalokban úgy óhajtották elintézni, hogy az összes országos hivatalokban dolgozó szakértők felét kiküldik vidékre.

— A dolog azonban — írja az Izvesztija — nagyon nehezen akar megvalósulni. Az utiköltségeket a vidékre küldendőknél még alig negyedrésze kapta meg, de ezek közül is sok nem akar elmenni, mert — mondja szemrehányóan az Izvesztija:

— nem akarják az íróasztalt felcserélni a falusi élet kényelmetlenségével.

Előfordul az is, hogy a hivatalokból a vezetők nem akarják elengedni a szakértőket, mondván, hogy „pótolhatatlanok”. Miért nem tesznek ez ellen semmit? — kérdi az Izvesztija a bürokrácia ellen fordulva. — Nemrégiben az egyik gazdasági intézmény egy sereg közigazdászot vett fel olyan munkahelyekre, ahol nincs is szükség ilyenfajta szak-képzettségre. Mint mezőgazdasági szakértőket vették őket fel, viszont, mikor arról volt szó, hogy falura menjenek, kijelentették, hogy ők nem speciálisták.

Az Izvesztija szerint nagy munkaidő pocsékolás is folyik ezekben a hivatalokban.

Ácsorognak újságot, várakoznak ebédre, a folyosókon cigarettáznak és beszélgetnek. Nyilvánvaló tehát, hogy munkájukat sokkal kevesebb ember is elvégezné és akkor jutna elegendő speciálista a kolhozokba is.

— Van viszont olyan kolhoz is, — folytatja az Izvesztija a megrovást most már a falusiakon — ahol nem fogadják szívesen a szakértőket. Azt mondják, nincs pénzük fizetni őket. Ilyenkor csak a központ erővel felszólítása használ.

Érthető különben, hogy a kolhozok nem mindig örülnek a kiküldött szakembernek. A szovjetunióknak ugyanis a gazdasági speciálisták a legjobban fizetett polgárai s így ezek fizetése eléggé jelentős terhet jelent. Az viszont, hogy maguk a szakemberek nem szívesen mennek ki falura, mutatja, hogy

az íróasztal imádata a Szovjetben sem ismeretlen fogalom.

A csinovník-szellem nem halt ki.

A MEGNEHEZITETT VÁLASZ ÉS AZ ANYAK HELYZETE.

A Szovjetunió a világ egyetlen állama, ahol a nő egyenjogú a férfival. Vonatkozik ez mind a magánjogi, mind a közjogi viszonyokra. Ennek a ténynek a Szovjetben kellő alapja van: elvi és gyakorlati. A szocializmus ugyanis egyrészt megtagadja a nő és férfi viszonyának olyan felfogását, amely

Értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy divatszalonomat

Eugen de Savoya-ucca 11. szám, Vasile Alexandru-ucca sarok alá **helyeztem át** Szalonomban készítem a legszebb és legdivatosabb kosztümöket, kabátokat, női és gyermekruhákat a legkényesebb igényeknek és ízlésnek megfelelően.

A nagyérdemű hölgyközönség további támogatását kéri **KRACHTUSZ** női szabó, Eugen de Savoya-ucca 11. szám, II. emelet.

A földbirtokos mellett a falu másik gyűlölt alakja a kulák. (Kulák: magyarul ököl, a „zsiros paraszt” gunyveve volt.) A falu parasztjai

a kulákoktól kölcsönözték a primitív gazdasági gépeket és igavonó állatokat részletfizetés ellenében.

A parasztok nagy tömegei kerültek így adós-hitelező viszonyba a kulákokkal szemben, akik az adósságot mindenkor irgalom nélkül behajtották. S míg a földbirtokosban polgári szemű nevelése mégis elültetett néhány humanitárius elvet, a kulákok magatartásában szegényebb földijeit iránt ilyesmi nem irányította, érthető tehát az általános népszerűtlenség, amely a kulákokat faluszerte körülvette.

szerint a világ természetes rendje, hogy a nő függő és alárendelt viszonyban legyen a férfitől, a házastárs keretei közé szorítva. Másrészt

a fejlődő technika mind kisebb területre szorítja a házimunkát,

a háztartások racionalizálásával mind több munkaerő szabadul fel, szükséges tehát, hogy a nők mind inkább bekapcsolódjanak a termelő munkába.

Igaz, hogy a nő a Szovjetben egyenrangú, de a nő gazdasági függetlensége még meg sem közelíti a jogban elért eredményeket. Ez ugyanis csak lassu fejlődés eredménye s ez a folyamat a polgári Európában sok helyütt már előbbre is haladt, mint náluk. Pedig a valódi egyenjogúság csak gazdasági függetlenséggel képzelhető el, máskülönben papirosjog marad.

Az egyenjogúság valódi problémája a férfi és nő viszonyában (szerelemben, házasságban) dől el. Hosszu cikk foglalkozik az Izvesztija egyik legutóbbi számában „Bálványrombolás” címen ezzel a kérdéssel. Büszkén mutat rá, hogy amíg a multban a válás lehetetlen, vagy legfeljebb szenny és botrányos tárgyalások és kihallgatások után volt lehetséges ma az össze nem illő házaspár, minden tragédia nélkül, közös megegyezéssel elválhat. (Itt megjegyezzük, hogy eleinte a Szovjetben a váláshoz elegendő volt az egyik fél egyszerű bejelentése, ez azonban olyan állapotokhoz vezetett, hogy jónak látták a válást megszigorítani. A törvény ugyan még így is nagyon enyhe, mert például se Franciaországban, se Angliában és még egy sereg más államban közös megegyezéssel ma sem lehet elválni! Mindez a cikkíró szerint nagyon helyes, de

tökéletes csak akkor lenne, ha elvonnék az anyától a gyermek gondját.

Mert bár a szovjetférj hűségesen fizeti a tartásdíjat, az anyának mégis csak többet kell dolgoznia a gyermek miatt, mintha gyermeke nem volna. Sokszor a gyermek — folytatja a cikkíró — nagyon utjában van az anya személyes életének, ugyanis megnehezíti azt, hogy újból férjhez menjen, mert a gyermek — az előző férj tartásdíja mellett is — anyagi megterhelést jelent az új férjnek.

Hol van ebből kiút? — kérdezi az Izvesztija. A cikkíró szerint a Szovjetben már útban van a kibontakozás.

Megindult egy fejlődési folyamat, amely a gyermek gondját mindjobban leveszi az anya válláról.

Leírja, hogy Moszkva diákvárosában — és különben másutt is — hogyan segítenek a kérdésem.

A diákvárosban néhány ezer diák és diáklány lakik. Könyvtár, olvasószobák, büffék és egyéb mellett ezekben a diákközpontokban szülési osztály, csecsemőgondozó és óvoda is van. A diáknő tehát szakszerű — orvosi és ápolói — gondozásban részesül.

A megszületett gyermeket a csecsemőgondozóban ápolják, míg az anya visszamegy tanulni. A gyermek dadák és orvosok felügyelete alatt fejlődik. Az anya akkor viszi el a gyermeket sétálni, vagy játszani, amikor akarja. A vakációra — írja az Izvesztija — magával viheti a gyermeket, de ha munkája van vagy egyszerűen pihenni akar, ott hagyhatja az otthonban. Egy orvos nevetve mondta az Izvesztija cikkírójának:

— Nemsokára a gyerekeket bajszosan és szakállasan adjuk vissza a szülőknek.

Bártfai Erzsébet.

Versenyfutás a Szovjet kegyeiért az utolsó husz év alatt

Az egyre szélesülő fronton folyó északi s nyugati háború egyik legérdekesebb részletjének kétségei kívül a versenyfutás a Szovjet kegyeiért. Úgy látszik, a vezető nagyhatalmak csak addig engesztelhetetlenek a kommunista államszövetséggel szemben, míg érdekeik szava túl nem harsogja meggyőződésüket. Másszóval míg be nem hódol a politikának az etika.

Egy rövidke visszapillantás a Szovjet-Unió elmúlt két évtizedére megmagyarázza azonban ezt a folyamatot, sőt indokolja azt a figyelmet is, mellyel közelebbi terveit kísérik.

Nem is olyan sok idő telt el még azóta — alig húsz esztendő —, hogy a bolsevizmus uralomrajutása után az európai nagyhatalmak örökös vesztegár megalkotásáról tárgyaltak Szovjet-Oroszországgal szemben. A bolsevik vezetőket népnymorítóknak titulálták, az ellenforradalmi seregeket tőlük telhetően támogatták. A kapcsolatot Szovjet-Oroszországgal csupán a karitatív munka jelentette. Az éhező orosz nép felsegítésére modern keresztetshadjárát indult, melyben oroszánrészt vállalt a római szentszék is. Az egyetemes emberi szolidaritás örökértékű példája ez, egyike azon kevés nemzetközi megmozdulásnak, mely miatt Európa nem fog szégyenkezni a történelem ítélőszéke előtt. Ezt a karitatív korszakot, — hogy egy neves magyar politikus szavaihoz ragaszkodjunk, — az úgynevezett lukratív kezelés korszaka követte. A kontinens nagyhatalmai, de az Észak-amerikai Egyesült Államok is jó piacnak nézik Szovjet-Oroszországot, ahol kiadós üzletek köthetők. Az elzárkózás és merev szembenállás kínai falai az orosz gabona és kőolaj illatára s az aranyrubel csengésére leomlottak. A gazdaságpolitikai megfontolás (köznyelven: üzleti érdek) nyomósabb volt minden világnézeti állásfoglalásnál. A Szovjet-Unió a világtörténet legnagyobb szabású, leggyorsabb társadalmi és gazdasági kísérletéhez — a nyugati nagytőlétől kapta a legtöbb hozzávalót. Az óriási új gyárak, vasutak, mammutüzemek építése, új nyersanyag-lelőhelyek feltárása, energiaforrások megnyitása céljából, stb. stb. rengeteg gépre és mérnökre volt szükség. A nagy nemzetek pedig — megfélemlítve a vesztegárról — versenyeztek egymással. Ki tud szállítani minél többet a Szovjetnek? Minél több gépet, pénzt, tervezőket, szellemi szakértőket...

A nyugati nagykapitalizmus profitéhsége a fát tulajdonképpen maga alatt fűrészelte. Ezt azonban nem vette észre. A lukratív kezelési viszonyt egyre jobban egyengetett politikai barátkozás korszaka követte. A barátkozás előbb csak kacérkodás volt, de csakhamar egész komoly formában latolgatták a Szovjet katonai szövetségének lehetőségét, értékét és esélyeit. Európa országai egymás után ismerik el a Szovjetet. A Szovjet kiküldöttei már ott láthatók az 1927. évi leszerelési konferencián s ugyanez évi gazdasági világerőkezleten. Az 1933. évi londoni gazdasági világkonferenciából a Szovjet-Unió hűz egyedül hasznát. Litvinov diplomáciai ügyeskedése révén megemeltámadási szerződést köt a balti köztársaságokkal, Lengyelországgal, Romániával, Csehországgal. Törökországban Kemal pasha halálbüntetés terhe alatt üldözi a kommunista agitátorokat. Ez azonban nem zárta ki, hogy Törökország ne kössön barátságot a Szovjettel. A fasiszta Olaszország az elsők közé tartozott, mely diplomáciai kapcsolatot keresett a nemzetközi kommunizmus országával. A Szovjetet meghívták a Nemzetek Szövetségébe, Moszkva sietett a boldogító igennel. Azután erősödik a nyugati hatalmak szovjetbarát diplomáciai tevékenysége. A német diplomácia zajtalanabban dolgozik, de biztosan. Kirobban a múlt évi szenzáció: a Reich és az Unió megbékélése és szorosabb együttműködése...

Nem jár messze a valóságtól, aki a Szovjet nemzetközi helyzetének megszilárdulását első sorban az új orosz gazdaságpolitikának tulajdonítja. A szovjet orosz gazdasági élet gyökeres átváltozása, illetve újjászervezése nagyon siettetette azokat a politikai eseményeket is, melyek az utóbbi időkben bekövetkeztek. A Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet nagyon érdekes cikksorozatot közölt nemrég a Nemzetközi Mezőgazdasági Szemlében. „A Szovjet gazdasági kapcsolatai a világpiaccal.” A Szovjet agrárkapcsolatairól szól, a világpiaccal szemben, de az adatok elindulási pontot, sőt részben döntő bizonyítéko-

kat szolgáltatnak az új szovjetgazdaság elbírálásához, illetve megítéléséhez.

1918. április 22 óta a Szovjet-Unió külkereskedelme állami monopóliummá vált. A cári Oroszországgal kötött nemzetközi szerződések érvényüket veszítették s a tárgyalásokat az érdekelte államok, ha akarták, kezdehették előlrol.

Lenin azonban már 1922-ben kijelentette, hogy a tiszta kommunizmus gondolatát fel kell adni, ha meg akarják menteni a Szovjetet.

Ez kompromisszumokra vezetett, gazdasági vonatkozásokban is. Nagyarányú engedményeket léptettek életbe az idegen tőke becsábítására, bérbe adták a nagyüzemeket s a külföldi vállalkozások útját egyengették a szovjetbelgazdaságban. Az első valódi gazdasági szerződést 1924-ben Olaszországgal kötötték, a legtöbb kedvezmény alapján. Itáliába gabonaneműeket, fát, szénét, kőolajat, vasércet, dohányneműt szállított a Szovjet, ipari termékek (gépkocsik, vegyi cikkek) ellenében. Németország 1925-ben köt kereskedelmi szerződést az Unióval, ugyancsak a legtöbb kedvezmény alapján. A kölcsönös kapcsolatok fejlődnek s 1937-ben a legerősebbek, a mikor Németország a Szovjet-Unió szállítói között az első helyen áll. A következő évben a hatodik helyre esett vissza, de a tavalyi újabb meg egyezés lényegesen megerősítette a német—orsz gazdasági kapcsolatokat. Nagy-Britannia csak 1934-ben szánja rá magát kereskedelmi szerződésre, mely a dominiumokra és gyarmatokra is kiterjed. Az Angliába irányított orosz kivitel (gabona, fa, kender, dohány) 1937-ben az orosz összkivitel 37.7 százalékának felelt meg.

A szovjet-kiülkereskedelem alakulására jellemző a három fő gazdasági periódus mérlege:

1. A háborús kommunizmus és a NEP (Novaja Ekonomicseszkaia Politika) 1918—1928-ig terjedő időszakában a kivitel 12 milliárd, behozatal 14 milliárd, tehát az összforgalom 36 milliárd aranyrubel.

2. Az első pjetiletka (ötéves terv) kivitele 18 milliárd, behozatala 20 milliárd, összforgalma 38 milliárd aranyrubel.

3. A második pjetiletka kivitele csak 8, behozatala pedig 6 milliárd; 14 milliárd összforgalom. Az Unió gyors és széleskörű iparosítása, a mezőgazdaság nagyarányú mechanizálása, az önállósításra való berendezkedés máris érezteti ha-

A DÉLI HIRLAP BUCURESTIBEN

a következő kioszkokban kapható:
Calea Victoriei és Bdul Elisabeta sarok
Calea Victoriei és Bdul Academiei sarok
Str. Lipscani, az Elite kávéházzal szemben
Str. Academiei, Union és Stanescu szállodákkal szemben
„Carpati”, Esplanade szállodával szemben
„Literatura”, Calea Victoriein

tásait. A gépek és különböző ipari felszerelési, berendezési tárgyak külföldről való behozatala mind ezt célozta. A kivitel csupán eszköz volt ennek a célnak az érdekében s ezért voltak a kiviteli árak európai viszonylatban nem egyszer csalogatóan olcsók. Ez volt az első pjetiletka gazdasági logikája. Nem az előnyös kereskedelmi mérlegre, hanem ha a gyors gépesítésre úgy kívánta, akkor behozatalra törekedtek. 1931-ben például a Szovjet-Unió a világ gépkivitelének egyharmadát, 1932-ben pedig majdnem a felét vásárolta meg. 1929-ben 500 traktor volt az Unióban, 1938-ban már 454.000.

A második pjetiletka kimutatását vizsgálva, azonnal szembetűnik az agrárkivitel csökkenése. Átkapcsolnak nem agrártermények exportjára. 1937-ben már 68.3 százalék a nem agrártermékek kivitele és csak 31.7 a másik. A fejlődő szovjet-ipar óriáscsizmákkal halad előre s az átmenet az agrárjellegű országról agrár-ipari országra most már nyilvánvaló. Ez azt jelenti, hogy a Szovjet-Unió egynike azon kevés országoknak, melyek saját erejükből is meg tudnak élni. Ezt bizonyítja egy másik érdekes adat is. Az USSR külföldi eladósodása még 1931-ben 1.400 millió rubel volt. Ez az összeg hat év múlva már csak 375 millió, s utána ismét csökkent úgy, hogy a külföldi adósság mai összértéke a cári Oroszország 1913. évi külföldi adósságainak kamatait alig mulja felül.

Néhány szemléltető számadat a szomszédos nagyhatalom gazdasági életéből. A Szovjet-Unió gazdasági ereje nem papíron és programbeszédekben nyilatkozik meg, hanem az államélet legnehezebb pontján: az államháztartásban...

Kulcsár Kálmán

Budapesti Nemzetközi Vásár

nyitva május 6-ig

1500 kiállító — 7 külföldi állam részvételével. — Nagyszabású vasipari, textilipari és építőanyagipari külön csoportok. — Divatrevü. — Építőanyag-tőzsde.

50%-os utazási kedvezmény

Érvényes: a MAV vonalain: odautazásra V. 6-ig, visszautazásra V. 16-ig.
MAGYAR VIZUM érvényes román egyéni útlevél és vásárigazolvány alapján a m. kir. követség és a m. kir. konzulátusok útján, személyenként 2.50 P-ért beszerezhető

Részletes felvilágosítások és vásárigazolvány kapható a Romania Utazási Iroda és a Wagons-Lits-Cook iroda összes fiókjainál és kirendeltségeinél, a magyar külképviseleti hatóságoknál és a vásár tb. képviselőinél. A vásárigazolvány ára 120 lei.

Csajkovszkij Péter Iljics születésének századik évfordulója

Május hetedikén van Csajkovszkij Péter Iljics, a nagy orosz zeneköltő születésének századik évfordulója és az egész művelt zenevilág méltó keretek között emlékezik meg erről a dátumról. Az oroszok zenei atyamestere, Csajkovszkij, egyike volt a legromantikusabb életű embereknek. Iskoláinak elvégzése után rövid ideig állami hivatalt vállalt, majd teljesen a zenei tanulmányoknak szentelte magát. Idővel díszes lett a pétervári konzervatórium tanári karának, lelkes úttörője az orosz nemzeti zenének és egyik megalapítója a modern programzenének.

Rendkívül érzékeny lélek lakozott benne és szentimentalitásában hasonlított Chopinre és és Massenetre. Ő maga valósággal gyűlölte a saját érzelgős, lírai romantikus zenei irányát és minden áron mentesíteni szerette volna magát attól. Lényegében pesszimista, aki mitsem vár az élettől. Lelkének sokrétűsége csodálatos érdemlő. Lelke bensejéből szinte földöntúli finomságból szőtt hangulatok áradnak, ilyenek a „Francesca da Rimini“, a „Manfréd“ szimfonikus költemények és a „Romeo és Júlia“ nyitány szenvedélytől áthatott témái. Mások viszont, mint hegédi-versenyének végénél, vagy „Mazepa“ című dalművének némely helyén vad érzékiségben féktelen brutalitásra is képes, Muzsikájában meg tudja a hallgatóval érzékeltetni a könnyed gesztusú francia gavallért, de a csapszékben táncoló részeg orosz matrót is. Istenáldotta zenepoéta, akinek vannak ihletteljes pillanatai, amikor vetekszik Schumann géniuszával. Zene-kari alkotásainak koronája a Pathétique-szimfónia, amelynek utolsó tétele vérbeli forradalmi muzsika.

Csajkovszkijból gyakran jelentéktelen események is hatalmas lelki megrázkódtatást váltottak ki. Nagyatya epileptikus volt, ő maga pedig már ifjú korában heves idegrohamokban szenvedett. Idősebb korában állandó lehangoltság vett rajta erőt és ez a búskomorság az idők során a halál utáni vágyakozásban csúcsosodott

ki. Csajkovszkij eljegyezte magát egy híres francia operacékesnővel, Artot Desirée-vel, néhány hónap eltelte után azonban az eljegyzést felbontotta, majd később egy kétes hírű nőt tett hitvesévé, akitől esküvője után nyomban el is vált. Ezzel végleg a nőgyűlölők táborába lépett. Tehetetlen bábja volt saját kedélye hullámszásának. Néha olyan féktelen vidámság szállta meg, hogy átugrált szobája kerevetén, máskor pedig nap-hosszat ki nem mozdult a szobájából és senki emberfiának nem nyitott ajtót. Valóságos rejtegy a mesterné egy dúsgazdag vállalkozó özvegyéhez, Meck asszonyhoz való relációja. Meckné nagy zenebarát, a mester zenei muzsájának rajongója volt. Személyesen nem ismerték egymást, csak egy közös barát útján küldözgették egymásnak üzeneteiket, Csajkovszkij mégis Mecknéval havi ötezer rubel, rendszeres segínyt kapott és fogadott el, amely támogatást végeig élvezte. Negyedik szimfóniáját Mecknének ajánlotta és éveken át sűrűn leveleztek anélkül, hogy valaha is egyetlen szót váltottak volna egymással.

Csajkovszkijnak sok sikerben, de keserű csalódásokban is volt része. Ezek a megbántások mindvégig fájó nyomokat hagytak vissza betegesen érzékeny lelkületén. III. Sándor cár megbízásából komponálta a „Csipkerózsika“ című táncjátékát, amely művén két évig dolgozott. A bemutató előadáson, az egyik szünetben, a cár páholyába kérette a komponistát és felséges tetzésének röviden csak ezen szavakkal adott kifejezést: „Balettjét elég csinosnak találom“ — és ezzel a kihallgatás már véget is ért. Hegedűkoncertjét a bécsi bemutató előadáson a Neue Freie Presse zenekritikusa, Hanslick Ede dr. lerántotta. Amikor Csajkovszkij erről értesült, megküldötte magának a kritikát tartalmazó lap-példányt és bár nem tudott németül, szószerint bema-golta Hanslick lesújtó kritikáját és nagybúsán idézte annak mondatait pétervári barátai előtt. Csajkovszkij a chambridgei egyetem zenei díszdoktorává avatta. A mester kedvelt kom-

ponistái voltak: Mozart, Grieg és Bizet. Brahms művei iránt nem volt képes felmelegedni, Wagner muzsikáját szintén nem szívelte.

A nagy orosz zeneköltő elmúlása fölé a misztikum sötét szárnyai borulnak. A zenelexikonban és a róla szóló életrajzokban ugyan azt olvassuk, hogy a mester kolerajárvány áldozata lett, de egyik neves orosz biográfusa tudni véli, hogy Csajkovszkij öngyilkos lett. A pétervári krónika azt rebesgette, hogy Csajkovszkij Konstantin Konstantinovic nagyherceghez természetellenes szálak fűzték. A botrány már nem lett volna elkerülhető, mire Csajkovszkij a halálba menekült és sztrichninnel megmérgezte magát. Mostoha zenész-sors!

Guttman Miklós.

Német katonák Dániában barátoknak a bennszülött lakossággal. Felvételünk az egyik iparcsarnokban készült, ahol a dánok a németekkel együtt hallgatják a rádiós gépkocsi közvetítését.

TENGEREK RABJA

Itta: RÉVAY GÉZA

A Déli Hírlap eredeti regénye.

Utánnomlás tilos.

Szegény pilót aztán nem is igen jutott már szóhoz. Mert Capitano Grossoból ömlöttek a vadabbnál-vadabb történetek, az a nagydarab hájas ember valóságos fiók-Münchenhausen, vagy éppenséggel Hány János lett volna... ha történetesen valamivel előbb látja meg a napvilágot.

Igy csak hájból, szörből, csontból, nagyképűségéből és rosszindulatból összetákolt alakatlan csúnya valami volt... Biz azt csak nagy adag elnézéssel lehetett embernek nevezni.

Capitano Grossonak minden meséjében rengeteg volt a pénze, a nők valósággal körülrajongták... emberek, állatok meghunyászkodtak előtte, hullámok elsímulnak, viharok elcsendesedtek... a nap csak órá sűrűt, a hold és a csillagok csak neki világítottak, a fák csak azért voltak zöldje, hogy őneki oxigéndúsabb levegőt termeljenek... és a szerencsétlen repülőhalak, amelyek az egyenlítő táján kótyagos fejjel röppentek neki a csáleknek kitétt petróleum-lámpának — csak azért jöttek, hogy másnap az ő tányérján elmélkedjenek pirosra sült bőrrel és düledt szemekkel a tengerek mostohaságáról.

— Az se volt utolsó eset — fujta fel képét nagyra a hájas kapitány, — mikor Hamburgban kihajóztam egyszer. A vámörök úgy előzönlöttek a hajót, hogy minden talpaltnyi helyre kettő jutott belőlük, keresztül-kasul pécélték az ajtókat, a bőröndjeimet... Na és mit gondolnak?

— Lenn, a motorcsónakom mellett két kis hordó ringott vagy tíz centiméterrel a víz színe alatt... az aztán színültig volt töltve cigarettával, na meg egy-két apróság is akadt még bennük. Azt tudják, ugye — folytatta — hogy mielőtt kiköt a motoros a Landungsbrücke-nél, odakanyarodik a vám-szigetre, ott aztán szabályszerűen átnézik a csónakot, nincs-e benne vámári. Hát volt — röhögött döcögösen a kapitány — de mennyire volt, vagy kétezer cigarettát volt nálam... azokban a pici hordókban... Gloupachek éppen akkor ért fel a hdra. Közön-

tötte a pilótát, László erősen kacintgatott rá, azután meg a kapitányra, mintha csak azt mondaná: — már megint nagyon elemében van. Hogy aztán abból értett-e Gloupachek, vagy meghallotta a kérdő mese utolsó mondatát, biz arra már nem emlékezett senki, de egyszer csak lecsapott a sístergő istennyila:

— Ja... — nevette el magát kedélyesen Gloupachek — arról a kétezer darab cigarettáról mesél Capitano, amit azok az átkozottul ügyes hamburgi fináncok megtaláltak? Hát az drága cigaretták volt, azt hiszem, egy márkát fizetett darabjéért...

Olyan gyönyörű kék volt az ég, olyan forró nap-sugarak nyaldosták a hajóhidat és olyan szelíden békés volt a kép körülöttük... mégis... mégis mintha beborult volna fenn a hidon, azt várták, hogy elkezd mennydörögni, villámlani, hogy kettéhasad az árbóc, hogy a hullámok elborítják a hajót és aztán valami feneketlen örvénybe zuhannak majd le...

Capitano Grossot szíven találta Gloupachek megjegyzése. Azért, mert igaz volt és azért, mert az igazságot kevesen szeretik hallani... talán senki sem... hát még ilyen közlőrl, ilyen rosszkor, így — tanuk előtt.

Gloupachek aztán olyan alaposan kieselte Capitano Grosso kegyéből, hogy addig, amíg Lászlóval együtt csavarogtak végig a világot az Angelicán — nem is sikerült visszajutnia többé.

Igaz, hogy nem is nagyon erőltette meg magát. — Maga meg ne vigyorgjon itt, ha szolgálatban van, mert kirugom... kirugom... érti? Micsoda tiszteletlenség ez, a följobbvalóját kinevetni?

Bánta is nagyon László a kirugást, szeretett volna még sokkal tiszteletlenebb lenni... sokkal, de sokkal tiszteletlenebb, olyan komisz és olyan geromba... és tudott volna most olyan határtalanul szemtelen lenni — de aztán nyelt egyet, jó nagyot, (mert ilyenkor nyelni kell) — a nagyobb biztonság kedvéért balkezevel befogta a száját, nehogy kiszaladjon rajta valami.

A pulykavörös Capitanonak, a pilótának, Lászlónak és Gloupacheknek egyformán megváltás volt, mikor odaálltak végre-valahára a moló mellé és a zsvajgó taliánok elárasztották az Angelicát.

A tunyaságból ébredt új Itália felébredt polgárai!

— Tvű, de virzonnak lettek ezek az emberek

itt! — álmélkodott el rajtuk László, aki utoljára akkor járt itt, amikor még bűn volt fekete-ingesnek lenni, amikor még gögicselő rossz gyerek volt a fasizmus... amikor lépten-nyomon koldusok álltak el az ember útját, vagy heverésző, nyújtózó naplopóba botlott... borraival csurrant, borraival csöppent és a „Dolce far niente“ legősibb fészkeben szájtátva lesték a fáradtan lehulló fecskéket, hogy aztán megsüssék őket. De voltak olyanok is, akik — hacsak rajtuk mulik — amellet szavaztak volna, hogy a madarak megkopasztva és sülvé csöppenjenek le az égről.

Mekkorát nyújtózkodott ez a csizma-ország! Hogyan recseghettek-ropoghattak a csontjai... hogy megfényesedett, megélénkült, megszinesedett, mióta a vesszönyalába tűzött bárd fényesedett felette: — vagy dolgoztok, vagy pedig jövök!

És dolgoztak, lélekszakadva, eszük nélkül, hogy az inuk szakadt, hogy a veríték csakugy csurgott róluk.

Percek alatt úgy szétszedték az Angelicát, hogy járnai nem lehetett a fedélzetén. Az össze-vissza lógó kötelek minduntalan élet-veszéllyel fenyegették az arrajókat. Elkezdődött a kirakodás.

A nápolyiakon megesett Camalich szíve és ha zaengedte őket. Eltűnt Giorgio, Dominico, el a fűtők javarésze, akik mind itt voltak otthon a Nápoly-könyéki falvakban. Volt olyan is köztük, akire nem várt pattogó tűzhely, vetett egy és barátságos szó... azok valami itthagytak és elfelejtett szerelmüket melegítik majd fel — ki tudja hányadszor?!

Dominico meg sem állt Torre del Greco-ig. Paulo Pozuoliba rohant, Lászlónak valami kedves jó barátja volt Torre Annunziataban... tengerészkedésének első hónapjaiból való jóembere — de aztán inkább írt neki a megérkezésakor, — itt Nápolyban majd csak jobban töltik el az időt.

Finomán ellógták a napokat, holmi kis festégetéssel és rozsdá-kaparással telt az idő. Nem nagyon erőltették meg magukat, László meg egyáltalában nem, mert a palermói eset óta borzalmasan haragudott Cecchinin keresztül a Társaságra és talán még jobban Capitano Grossora, aki az érkezés csúfos kudarcba fulladt rém-történetét nem fogja egyhamar megbocsátani nekik.

(Folytatju)

KÖZGAZDASÁG

Időszerű mezőgazdasági munkálatok

Csapadékban gazdag időjárás a gyomok fejlődését nagyon elősegíti, ami a gazdaság szempontjából egy cseppet sem kívánatos, ezért minden alkalommal, amikor azt az időjárás megengedi, kapával irtjuk azokat és egyben lazítjuk az esővel tömörített talajunkat. Az üresen maradt földet vessük be csalamádéval és pedig használunk cinquantint, mely csalamádénak éppen olyan jó, mint puliszkának vagy pattogatott kukoricának, ugyanígy használhatjuk a florentini fehér apró kukoricát, nagyon előnyös a puttyi, bánkuti aranylófogú és más korai fajú kukorica. Ha csalamádét akarunk termelni, akkor a vetés sűrű sorokban történik és mielőtt a zászlaját fejleszt, kell levágni és silóban vagy zsombolyázva elvermelní. Cukorcirokkal is szoktak csalamádét termelni, különösen tejelő állatoknak kedvenc takarmánya. Ugy a tengeri, mint a cirok csalamádéja fehérnyében szegény takarmányt ad, ezért szükséges azokat olajpogácsa, lucerna vagy húsliszt esetleg halliszttel pótolni. Amennyiben célunk szemtermelése, úgy fészekbe rakva 1—2 szemet 25—40 cm. sortávolságban.

Május 12, 13 és 14-én és az utolsó Orbán nap 25-én lesznek

a fagyos szentek,

amikor a levegő különösen éjjel leül és talajmenti fagyokat idéz elő. Ilyenkor a növény nedvkeringése a legerősebb és a fagy a sejtfalakat könnyen megrepszti és pusztulását okozza. Ha tehát valamely növényünk akár kertben, akár szántóföldön már fejlődésben van, akkor erre az időre takarjuk be istállótrágya, szalma, föld vagy papír szallagokkal és amint elmúltak az első kritikus napok, tehát 14-én a fedő anyagot fulladás elkerülése végett azonnal szedjük le. Fellephet azonban más alkalommal is fagykár, amit a rádió rendszerint egy nappal korábban jelez. Figyeljük tehát ezeket a jelzéseket és ha fagykár van kilátásban, permetezzünk meg jól vízzel minden veszélyeztetett (szőlő, gyümölcsös, szántóföldünket, stb.) vagy bármely területet, melyet fagykár ellen védeni akarunk. A víz ugyanis leköti a hideget és így részben fagykár elleni védelemben a növény.

Májusban fagyos szentek után vethető kukorica kívül még a bab, borsó, lencse, köles, kender, takarmány tök, zabos búkköny, tarlórépa stb. Lovaknak nagyon jó szénát ad a muhar és a szudáni fü, melyek szintén

májusban kerülnek vetés alá,

ezek azonban rendkívül tápígényesek, nagyon kihasználják a földet. A muharnál szigorúan ügyeljünk arra, hogy a mag üszögmentes legyen. Ezt úgy állapítjuk meg, hogy kezünkben egy kis mintát szétörzsolunk és ha tenyerünk fekete poros lesz, a magot ne használjuk mindaddig, míg az üszkös mag rostálással el nem távoztattott. Minden magot, úgy ezt is vetés előtt csávazzuk 1% formalinoldatban, vagyis 100 liter vízben ¼ kg. formalint oldunk fel és ebben hagyjuk a magot folytonos kavarással 15 percig állni. Kiszedés előtt a felszínre került léha magot leföldről és aztán padláson vagy más száraz helyen kiszárítjuk és elvetjük.

Május a kapálás hónapja, különösen áll ez a cukorrépánál. Gazda mondás szerint „kapával verjük a cukrot a répába”. Van ennek más előnye is, porhanyítjuk a földet, könnyen veszi fel és köti le a csapadékot, minek kánikula idején nagy hasznát látjuk. Ne hanyagoljuk el a

lucerna vagy a here

termelését, mert ennek a fehérnye tartalma a legjobb és legolcsóbb takarmány tejelő- és növedékállataink részére. Minden gazdaságban 20%-át a termőföldnek ezekkel kellene bevetni. A földet jó erőben tartja, lazítja és kiszorítja a gyomot.

Nagyon lábra kapott az a téves nézet, hogy a búza közé néhány szem rozst vetünk, ez javítja, izesíti a kenyérlisztet. Ez lehet helytálló, de nagyon rontja a búza árát, mert a kereskedő és a malom mint idegen magot a szokványok értelmében annak értékét joggal levonják. A búza között a rozsalásza már eléggé kimagaslik, ezeket gyökerestül húzzuk ki. Ha szeretjük a rozsos-búza lisztjét, akkor termeljük azt külön területen, mely legalább 500 méterrel távolabb esik, hogy a káros kereszteződést elkerülhessük. Búza, zab, muhar között most üti fel a fejét

a vadrepce

és a vadmustár. Mind a kettő legnagyobb ellensége minden kultur-növénynek, melyet minden alkalmas eszközzel irtanunk kell. Sárga virága már messzi-

ről láthatóan egész táblákat foglal el. Irtására legalkalmasabb a gyomlálás, kapálás, ha lehet, vasgálic 25—28% oldatának öntözése vagy permetezése, esetleg, amíg 4—6 levélnél nem több fejlődött, harmatos időben 50—70 kg. mézszénitrogént szórjunk ki. Az utóbbi leperzseli a leveleket és a vadrepce légszűrő hiánya miatt kipusztul. A kulturnövény is szenved ez alatt, de 8—10 nap múlva helyre jön.

Hereféleség legnagyobb ellensége

a kis- és a nagyaranka

szintén ilyenkor kezdi kártételét olyan módon, hogy erős indáival a növényre fonódik és nedvét kiszívja. Irtása úgy történik, hogy 1 méternél nagyobb körzeten felássuk a földet és a gyökereket gondosan összeszedjük és égetett mézszénitrogént szórunk és keverünk a földbe. Különféle

rágcsáló rovarok

ellen, melyek szintén májusban kezdik meg „áldásos működésüket”, valamely arzénos szer vagy bordólélemben kevert 3—4% quassiaforgács oldatát kell kipermetezni. A cukorrépa levéltetűje ellen petróleum emulzió, Dufour oldat vagy bármely bőrméreg alkalmazásával, illetve kipermetezéssel védekezünk.

Gyümölcsösökben és szőlőkertekben az újhajtásokat ½—1%-os bordólélehez kevert finomra őrölt

A miniszter utasította a helytartóságokat az árelenőrző törvény szigorú alkalmazására

A körrendelet szerint sokan elrejtették készleteiket

Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági minisztérium körrendeletet intézett a tartományokhoz és ebben felhívja figyelmüket arra, hogy számos kereskedő és iparvállalat nem tartotta be a március 4-én hozott árelenőrzési törvényt, elrejtették készleteiket és megtagadták a vásárlók kiszolgálását, hogy az árakkal üzérkedjenek. A kihágásokról felvett jegyzőkönyveket a tartományok kötelesek a minisztériumba

felterjeszteni és a megállapított esetekben a 28-ik szakasz alapján előírt büntetéseket rójk ki, amelyek a következők: 1. Az iparengedélyek visszavonása ideiglenesen, vagy véglegesen. 2. Az iparpártolási kedvezmények beszüntetése. 3. A kereskedelmi és ipari vállalat ideiglenes, vagy végleges bezárása. 4. Ellenőr kinevezése a vállalatokhoz annak terhére. 5. A vállalatok igénybevétele.

Három százalékkal drágult az élet áprilisban

Szeptember óta 22 százalékkal emelkedett az indexszám

Az áprilisi indexszámot 50.24-ben állapították meg, tehát 1916 augusztus óta az árak több, mint ötvétszer emelkedtek. A mostani háború kitörése óta a megélhetés indexszáma így alakult:

Év	Indexszám
1939	
Augusztus	40.02
Szeptember	42.20
Október	44.65
November	45.18
December	45.69

Év	Indexszám
1940	
Január	47.20
Február	48.36
Március	48.90

A fenti indexszám az élelmiszerek 44.01, a ruházati cikkek 55.70 és a különböző kiadások (lakbér, szappan, fa stb.) 51,01 indexszámainak átlagából áll elő.

Az áprilisi árak a márciusi árakhoz képest 3 százalékos emelkedést mutatnak.

Rövidesen közzéteszik a ruházati cikkek hivatalos árait

A kereskedelmi államtitkár minden árkihágási esetről jelentést tett

A Curentul legutóbbi számában a ruházati cikkek ármaximálásával foglalkozik. Beszámol arról az értekezletről, amely a nemzetgazdasági minisztériumban folyt le s amelyen Martinescu Traian, a minisztérium államtitkára elnökletével a szakfelügyelők vettek részt. Ez alkalommal megvizsgálták azokat a jelentéseket, amelyeket az illetékes hatósági szervek az ünnepek előtt az üzletekben végzett ellenőrző körutakról előterjesztettek. A megbeszélések tárgyát képezték az ellenőrző utak alkalmával felvett kihágási jegyzőkönyvek is.

Martinescu Traian utasítást adott, hogy az ellenőrző utak naponta folytatódjanak s a törvény minden áthágásáról tegyenek jelentést a minisztériumnak, amely megteszi a szükséges intézkedéseket.

Vizsgálat alá vették azokat a munkálatokat, amelyek a ruhaárak megállapítása végett

folyamatban vannak. Az összes árak, amelyeket rendeletek útján állapítanak meg, árkimutatásban jelennek meg. A nemzetgazdasági minisztérium gondoskodik arról, hogy ezek az árkimutatások hetenként megjelenjenek. Ilyenformán a nagyközönség tudomást szerez a hivatalosan megállapított árakról és nem lesz hajlandó azoknál többet fizetni, ha valamely üzletben ezt kérnék.

A nemzetgazdasági minisztérium mellett működő árelenőrző bizottság már dolgozik az árak megállapításán. Ilyenformán ez a fontos kérdés rövid időn belül elintézését nyer.

— Pénzügyi áthelyezés. Dragan Dumitru pénzügyi ellenőrt a temesvári kivetési pénzügyigazgató-ságtól Aradra helyezték és megbízták az aradi cukorgyár adóellenőri tisztségével.

képporral, vagy készen kapható kénes preparátummal keverve pernetezzük a minden évben, de az idén különösen veszedelmes peronospora, liszthar-mat stb. ellen.

Sajnos, legtöbb helyen a kajszinbarack lefagyott. Nagy hiba volna, ha ilyen fák védelmét vagy trágyázását elmulasztanánk. Ássuk fel a gyökér koronáját és négyzetméterenkint 50 deka mézszénit, 60 deka faszénport, 50 deka fahamut és 50 deka guanószfátot egy kis istállótrágyával adjunk a fának, miáltal jövő évben fáradtságunkat bő terméssel meg fogja hálálni. Figyeljük naponta fáinkat és amint

a hernyók

megjelennek, valamely arzénos szerrel azonnal kezdjük meg a permetezést.

Amennyiben még nem végeztük volna el a boronálást, úgy ez tovább nem halasztható. Az idén, a víz sok helyen elárasztotta a legelőnket. A víz ilyen helyen megáll és kirohasztja a növényeket. Ez ellen úgy védekezünk, hogy körülárkolkjuk

a legelő

területét és a vizet lefolyatjuk. A víz lebocsátása után, amint megszikkadt a föld, nehéz szöges boronával keresztül-kasul boronáljuk meg és ha lehet szórunk ki egy kis istállótrágyát, vagy műtrágyát. A nedves legelő tenyészhelye a gümőkórnak, lépfene, májmétely és más fertőző betegségeknek. Láb- és körömfájás ellen kenjük be az állatok lábát, erősebben testrészt lisol, creosot vagy más fertőtlenítő szer 5%-os oldatával naponta lehetőleg gyakrabban. Istállónkban idegent addig ne engedjük be, amíg fertőtlenítő szeres pokrócon lábát nem tisztította meg. Az istálló falait, külsőbét is fertőtlenítsük, ajtó, ablak éjjel-nappal legyen nyitva, anélkül, hogy huzatot idézne elő. Általában nagyon ügyeljünk a tisztaságra és arra, hogy mindig tiszta vizet itassunk, mert ez a legjobb fertőtlenítő szer.

(cs. l.)

A Magyar Gazdasági Egyet közleménye

Biztató jelek

Az EMGE idei kolozsvári rendes évi közgyűlése előtt egy kissé bizonytalan érzéssel találgattuk, milyen lesz gazdaközéletünknek ez az évenként megismétlődő megnyilatkozása az idei rendkívüli körülmények között.

Valószínűnek tartottuk, hogy a nehéz tél, az elmaradt őszi munkák és a kései kítavasodás miatt nem fogunk annyian összegyűlni, mint az elmúlt két esztendőben és az aggodalmaskodóbbak attól is tartottak, hogy mindezek a körülmények és a háborús világ sötét felhői a közgyűlés hangulatára is nyomást fognak gyakorolni.

Ezek az aggodalmak alaptalanoknak bizonyultak. A gyűlés igen jól sikerült. Visszaesés helyett határozott fejlődés jelt mutatott.

Ebből joggal lehet arra következtetni, hogy az érdeklődés közéletünk iránt nemhogy megcsökkeni volna, sőt inkább fokozódott és hogy az elmaradt távolabbiakat is csak halaszthatatlan sürgős otthoni teendőink tartották vissza. Ami érthető és nem is kifogásolható. Maga országos elnökönk is nem egyszer figyelmeztet minket arra, hogy a gazdaközéleti teendőink miatt saját gazdaságaink dolgait ne hanyagoljuk el s épp oly nagy hiba volna, ha ebben tulszása esnénk. Mintha megfordítva: mindig csak egyéni ügyeinkkel foglalkozva, megfeledkeznénk arról, hogy egyéni életünk egészséges továbbfejlődéséhez mulhatalan szükség van arra is, hogy gazdag együttességünk közéletében is résztvegyünk.

Örömmel állapíthatjuk meg a közgyűlés lefolyásából, hogy kisgazdáink egyre jobban érzik azt, hogy az EMGE az ő intézményük, amelynek minden összefogásával épp úgy otthon érezhetik magukat, épp oly szabadon elmondhatják gondolataikat és érveiket, előadhatják indítványait, mint odahaza falusi gazdakörökben és hogy mindezek a megnyilatkozásaik magától értetődő természetességgel kapcsolódnak bele az EMGE nagy közösségének életébe.

Egy ilyen, a kisgazdák soraiból felmerülő kíváncsalom volt az, hogy az EMGE egyik régi tervét: az értékesítés egységes megszervezését most már teljes erővel vegye munkába.

Ennek a kíváncsnak a teljesülése gazdasági szervezkedésünket nagy lépéssel fogja előrevinni. De ennek a teljesülésnek sok olyan feltétele van, amelynek kialakulása munkába és időbe kerül. Így a gabonafélék közös nagybani értékesítéséhez nagyobb pénztöke kell, hogy rendelkezésre álljon. A kis tétel gabonának összegyűjtésére raktárak keltenek. A tejnek természetes állapotában, tejfel vagy vaj alakjában történő forgalmazása csak hűtő-, tejfelező, vajgyártó berendezések létesítése után kezdhető meg. A szövetkezeti állatértékesítés és kivitel akkor válik korszerűen hasznosíthatóvá, ha az egyes gazdakörök, tenyésztő egyesületeket, hízaló munkaközösségeket alakítanak és egyöntetű, értékes fajtájú állatokat tudnak a piacra vinni.

Hogy mindez bekövetkezzék, minden termelési ág szakértő vezetőket kell, hogy a munkák beállítására és továbbfolytatására találjon, akik az értékesítendő termények feldolgozása, osztályozása és értékesítése érdekében elvégezzék azokat a teendőket, amelyeket az egyes gazdák kis mennyiségű készleteikkel nem tudnak kellőképpen elvégezni.

Legkézzelfoghatóbb a halaadás eddig a tejszövetkezetek terén. Ebben az irányban gazdáink már több példátmutató szövetkezetet létesítettek, amelyek mintájára mindenütt felállíthatnak hasonló üzemeket, ahol elegendő tej biztosítható.

Az állatértékesítés egységesebb keresztülvitelére az EMGE éppen mostanában vette munkába a tenyésztőegyesületek megszervezésének feladatát, hogy a mai állatállományt fajtaértékében megjavítva, könnyebben és jobban értékesíthető tenyészhaszon és vágóállatok álljanak a piac rendelkezésére. Az EMGE-nek erre a mozgalmára különös nyomatékkal hívjuk fel gazdaköreink figyelmét. Mert állatnyelésésünk hasznosítható mivoltának előmozdítására az első teendőnk: értékes tenyészállatok beszerzése, tenyésztő egységek alakítása a hiteles törzskönyvezés beállításával. Egyformán érdeke ez a kis és nagyobb gazdáknak, mint ahogy az EMGE fennállása és működése is egyformán érdeke mindnyájunknak.

Külön meg kell emlékeznünk a közgyűlésnek arról a mozzanatról, amely testvéri összetartásunkat kézzelfogható módon hozta kifejezésre, bebizonyítván azt, hogy nincsen az magára hagyva az emberi sorsnak semmiféle megpróbáltatásában, aki tagja egy keresztény értelemben vett testületi közösségnek. Ez a mozzanat a józseffalvaiak plébánosának Németh Kálmán dr.-nak szívhezszóoló felszólalása volt, amelyben a testvér megköszönte a testvérek, hogy a sorscsapás nyhítására melléje állt és egy év alatt újraépíteni segítette az úszkös romokat. Nemcsak a köszönetet tolmácsoló lelkes hangja fogódott el beszéde közben a meghatottságtól, de nyelve

sebbek lettek a természet megtöltő gazda-hallgatók szeméi is. A mai fegyverbe öltözött világban kétszerezsen a szívbe markoló az, ha az emberi összetartozás és testvéri szeretet jut szóhoz valahol a nagy világnak egyik kis zugában...

Országos elnökünk is meg lehet elégedve ezzel a gyűléssel, amely méltó visszhangja volt a beszámolójában előadott eredményeknek és terveknek. Ennek a beszámolóinak tartalmát olvasóink már ismerik a lapok jelentéseiből és részletesen olvashatják majd az Erdélyi Gazda legközelebbi számában.

Május 15-én esedékes a tizenkettedik konverziós részletek összegei

Az 1934. április 7-iki konverziós törvény szerint május 15-én esedékes a tizenkettedik konverziós részlet, amely a konverziós törvény végrehajtási utasításhoz mellékelt törlesztési terv szerint a következő:

Lecsökkentett tőketartozás	Fizetendő összeg mezőgazdasági adósok által	városi adósok által
1000	39.52	67.22
1500	59.77	100.82
2000	79.03	134.43
2500	98.79	168.04
3000	118.55	201.65
4000	158.07	268.86
5000	197.58	336.08
6000	237.10	403.29
7000	276.62	470.51
7500	296.37	504.12
8000	316.13	537.73
9000	355.65	604.94
10.000	395.16	672.16
50.000	1.975.82	3.300.79
100.000	3.951.64	6.721.57
500.000	19.758.20	33.607.85
1.000.000	39.516.38	67.215.17

— Emelték a földközi-tengeri biztosítások háborús kockázati díját. Pénteken reggel az összes tengerszállítványozási vállalatok a háborús kockázati díjat 1.25 százalékról 3 százalékra emelték fel a földközi-tengeri viszonylatban. Ennél magasabb csak az Anglia—Brest és Hollandia felé irányított szállítványok kockázati díja, amely 4.25 százalék.

Május 15: a nőtlenségi adóvallomás benyújtásának utolsó napja

A pénzügyminisztérium május 15-ig meghosszabbította a nőtlenségi adóra vonatkozó vallomások benyújtásának határidejét. Ezek szerint 25 éven felüli nőtlen és gyermektelen özvegy, vagy elvált férfi a fizetés, ingó és ingatlan jövedelem, ipari, kereskedelmi és foglalkozási adó után nőtlenségi adót tartozik fizetni és az erre vonatkozó bejelentésnek tartalmaznia kell: 1. Családi állapot. 2. Tiszta jövedelem. 3. Hely és adókerület, ahol meg vannak adózva. A vallomás az adókerület ellenőrzőjéhez adandó be.

15 napon belül a Növényolajhivatal felvásárolja a napraforgómagokat

Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági minisztérium közli a napraforgómagvak tulajdonosaival, hogy kötelezte a növényi olajok eladására alakult hivatalt arra, hogy 15 napon belül vagononként 85 ezer leies árban vásárolják fel az egész mennyiséget és abból olajat készítsenek a hadsereg és a lakosság számára. Az olajmagvak tulajdonosai kötelesek ezen időn belül készleteiket eladni, mert később rekvírálni fogják azt. Kivételt képez a vetéshez szükséges mennyiség.

— ÉLETBELÉPETT A GABONAKIVITELI TILALOM. A gabonakiviteli tilalomra vonatkozó törvényrendelet a Monitorul Oficialban a pénteki napon megjelent, tehát ezen a napon — május 3-án — életbelépett. A korábban kötött szerződéseket még le lehet bonyolítani.

— Megállapodtak a szójababtermelőkkel. A szójababtermelők és az exportőrök között most kötött megállapodás lehetővé tette ennek a terménynek nagyobb arányú kultúráját. Így Marosmegyében kétszer olyan nagy területen kezdtek meg a munkát, mint tavaly. Az átvételi ára 9 lei kg-ként.

— A banati gabonaárak. A temesvári piacon a gabonaárak a következők: Búza 680 lei, tengeri 545 lei, zab 580 lei, tökmag 1400 lei, napraforgómag 850 lei. Az árak általában lemorzsolódnak.

SPORTSESEMÉNYEK

Románia silesikló gyorsasági versenye

Május 1-én rendezték meg Malaestiben, Brassó mellett, Románia első silesikló gyorsasági versenyt, amely a legteljesebb sikert eredményezte. A győztes ugyanis 100 km-es sebességet ért el, ami nemzetközi viszonylatban is elsőrangú eredmény. A verseny nyertese Kovács József IAC első futását 2 p. 16 mp-el, vagyis

83.5 km-es átlaggal, a másodikat 2 p. 09 mp-el, 86 km-el, harmadik futását 1 p. 96 mp-el, 92 km-el, a negyedik futást 1 p. 805 mp-el, vagyis 99.723 km-es átlaggal végezte. Második Cojocarui IAR lett 97.826 átlaggal. Harmadik Munteanu V. (As. Sp. MB), 90.909 km-es átlaggal.

Sporthírek mindenfelől

Magyarország B. csapata Timisoarán vendégszerepel. Magyarország és Románia B. csapatai május 19-én Bucurestiben mérkőzést rendeztek. A román szövetség hozzájárult ahhoz, hogy a magyar csapat Temesvárott is mérkőzést bonyolítson le. Ez a mérkőzést május 21-én rendezik meg.

Piola nem játszik a németek ellen. Az olasz válogatott csapat legutóbbi edzésén Piola, a világhírű középcsatár megsérült és elhagyta a játékteret. Valószínűnek látszik, hogy Piola nem játszhat vasárnap a németek ellen.

Ötszázhetvenezer lei volt a Venus—Rapid FC mérkőzés bevétele. A Venus—Rapid FC Román Kupa döntőmérkőzésen összesen 570 ezer lelet vételeztek be. Ebből az összegből a csapatok 190—190 ezer leit kaptak.

Spakow nem utazhat Belgrádba. Spakow román ökölvívó Belgrádba készült, ahol ökölvívó versenyen vett volna részt. A jugoszláv szövetség közölte, hogy felfüggesztés alatt van, ezért nem rendezhet mérkőzéseket, így Spakow ne utazzék Belgrádba.

Caralulis és Erős ploestii vendégjátéka. Caralulis és Erős Csibi, a kitűnő teniszjátékos vasárnap Ploestiben propagandamérkőzést játszanak.

Nurmi visszatér Finnországba. Nurmi, a világhírű futóbajnok, aki a finn-orosz háború idején az Egyesült Államokba utazott, rövidesen visszatér Finnországba.

Kovács II. visszatér az országba. Kovács II. jelenleg Belgiumban van és ott a Charleroi csapatában szerepel. A játékos rövidesen visszatér az országba és valamelyik romániai egyesülethez kéri leigazolását.

A caprii teniszverseny újabb eredményei. A caprii nemzetközi teniszverseny utolsó napjának eredményei: Férfi-páros döntő: Sada, Scotti—Tănăsescu, Schmidt 6:4, 1:6, 2:6, 6:4. Vegyes-páros döntő: Blanc, Mayer—Castella, Szilvássy 7:5, 6:2. Női páros döntő: Kovács, Flórián—Szilvássy, Bereczky 7:5, 4:6, 6:0.

A magyar hölgytornászok Olaszországban. A magyar hölgytornászcsapat elutazott Olaszországba, ahol Firenzében és Novarában tartanak bemutatásokat. A magyar—német tornászviadalt vasárnap rendezik meg Budapesten.

Az FC Ploesti tönkrevérte a bucurestii Makkabi csapatát. A Makkabi labdarugócsapat Ploestiben vendégszerepelt, ahol az FC Ploesti együttesétől 10:1 arányú súlyos vereséget szenvedett. Az eredmény nagy feltűnést keltett sportkörökben.

Új ifjúsági rekord. Talmaciu az idény első atlétikai versenyén, amelyet Bucurestiben rendeztek meg, rekordot futott. A Viforul Dacia versenyének eredményei a következők voltak: 100 m.: Stalerian 12.8 mp. 300 m.: Stalerian 39.4 mp. 800 m.: Sucitu 2 p. 15.2 mp. 1500 m.: Talmaciu 4 p. 34.6 mp. 3000 m.: Talmaciu 9 p. 27.2 mp. Országos ifjúsági rekord. 4x100 m.: Viforul Dacia 49.2 mp. Magasugrás: Petrut 160 cm. Távolugrás: Cosmanescu 609 cm. Diszkoszvetés: Popescu 39.26 m. Gerelyvetés: Pruncu 40.05 m.

A DÉLI HIRLAP HETI RADIO MŰSORA

1940. május 5-től május 11-ig

Radio România és Radio București

VASÁRNAP, MAJUS 5.

9.30: Istentisztelet. 12: Időjelzés, vízállásjelentés. 12.03: Grigoras Dinicu zenekara. 13.20: Időjelzés, sporthírek. 13.30: A rádió zenekarának hangversenye. 14: Hírek. 14.20: A rádió zenekarának hangversenye. 15: Mezőgazdasági tanácsadó. 15.15: Falusiak órája. 16.15: Katonai előképzősök órája. 16.30: Szórakoztató hanglemek. 17.15: A „Munka és jókedv” mozgalom órája. 18.15: Időjelzés, vízállásjelentés. 18.17: A gárdaezred zenekarának hangversenye. 19: Tánclemek. 19.30: A nemzet órája. Utána hangverseny. 20: Sporthírek. 20.05: A Hét. 20.25: Olasz románcok. 20.45: Hírek. 21: „A getafői parasztlány.” Színmű. 22.10: Hírek, sporthírek. 22.30: Tánclemek. 23.15: Szórakoztató hanglemek.

HÉTFŐ, MAJUS 6.

12: Időjelzés, vízállásjelentés, éntrend, egészségügyi tanácsok. 12.10: Vasile Julea zenekarának hangversenye. 13.20: Időjelzés, sporthírek. 13.30: Ének-lőfűrés. 13.45: Hanglemek. 14.20: Művészlemek. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Irodalmi krónika. 19.17: Trombita kettős. 19.30: Paula Rusescu hangversenye. 19.50: Magyar nyelvű hírszolgálat. 20: Mezőgazdasági felolvasás. 20.15: Tánczene. 20.45: Hírek. 21: Zeneszerzők arcképei. 22.10: Hírek, sporthírek. 22.25: Énekhangverseny. Zongorahangverseny. 23.05: Hanglemek. 23.45: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

KEDD, MAJUS 7.

12: Időjelzés, vízállásjelentés, éntrend, egészségügyi tanácsok. 12.10: Hangverseny. 13.20: Időjelzés, sporthírek. 13.30: Kétzongorás hangverseny. 14: Hírek. 14.20: Hanglemek. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Orvosi krónika. 19.17: Hanglemek. 19.50: Magyar nyelvű hírszolgálat. 20.00: Felolvasás. 20.15: Hanglemek. 20.45: Hírek, sporthírek. 21: Szimfonikus zene. 22.10: Hírek, sporthírek. 22.30: Zongorahangverseny. 23: Nagy francia zeneszerzők művei hanglemezeiről. 23.45: Hírek német, angol és olasz nyelven.

SZERDA, MAJUS 8.

12: Időjelzés, vízállásjelentés, éntrend, egészségügyi tanácsok. 12.10: Hanglemek. 13.20: Időjelzés, sport. 13.30: A rádió zenekarának hangversenye. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Művészeti krónika. 19.17: Hanglemek. 19.50: Magyar nyelvű hírszolgálat. 20: Felolvasás. 20.20: Hanglemek. 20.30: „Carmen” Bizet ódműve. Szünetben: Hírek, sporthírek, hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

CSÜTÖRTÖK, MAJUS 9.

12: Időjelzés, vízállásjelentés, éntrend, egészségügyi tanácsok. 12.10: Hanglemek. 12.50: Szórakoztató hanglemek. 13.20: Időjelzés, sporthírek. 13.30: A „Kreutzcr” bécsi zenekarának hangversenye. 14: Hírek. 14.20: Szórakoztató hanglemek. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Tudományos krónika. 19.17: Hanglemek. 19.50: Magyar nyelvű hírek. 20: Felolvasás. 20.15: Ének hangverseny. 20.45: Hírek. 21: Szimfonikus zene. 22: Hírek. 22.20: A szimfonikus zenekar folytatja hangversenyét. 22.50: Szórakoztató hanglemek. 23.45: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

PÉNTEK, MAJUS 10.

12: Időjelzés, vízállásjelentés, éntrend, egészségügyi tanácsok. 12.10: Hanglemek. 12.25: Grigoras Dinicu zenekara. 13.20: Időjelzés, sporthírek. 13.30: Victor Predescu zenekara. 14: Hírek. 14.20: Hangverseny. 19.00: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Hanglemek. 19.55: Felolvasás. 20.15: Hangverseny. 20.45: Hírek. 21: Szimfonikus zene. 22.10: Hírek. 22.30: Hanglemek. 23.45: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

SZOMBAT, MAJUS 11.

12: Időjelzés, vízállásjelentés, éntrend, egészségügyi

tanácsok. 12.10: Hanglemek. 12.50: Operett egyveleg. 13.20: Időjelzés, hírek. 13.30: A Luceafărul zenekar hangversenye. 14: Hírek. 14.20: A „Luceafărul” zenekar folytatja műsorát. 18:

Országőrök órája. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Színházi és filmkrónika. 19.17: Hanglemek. 19.50: Magyar nyelvű hírszolgálat. 20: Felolvasás. 20.20: Hegedűhangverseny. 20.45: Hírek. 21: Tánc-hangverseny. 22.10: Hírek. 22.30: Tánclemek. 23.45: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Rádió Budapest

VASÁRNAP, MAJUS 5.

Budapest I. 9: Hanglemek. 9.45: Hírek. 10: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból. 11: Református istentisztelet. 12: Egyházi ének és szentbeszéd. 13.20: Időjelzés. 13.30: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból. 14.30: Rádiókrónika. 14.45: Hírek. 15: Hanglemek. 16.45: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból. 1.30: Előadás. 18: Hírek. 18.15: Nagy Izabella magyar nótákat énekel. 19.15: Versek. 19.35: Előadás. 19.55: Magyar filmdalok hanglemezeiről. 20.15: Hírek. 20.25: Balettzene. 20.40: Sporteredmények. 20.45: Hegedű-hangverseny. 21.10: Előadás. 21.40: A Beszkárt férfikara. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.10: Budapesti Kamarazene Társaság. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Budapest II. 12: Cigányzene. 13.05: Levente fűlőra. 17.35: Budapesti Hangversenyzenekar. 16.05: Szalóni. 16.45: Honvéd zene. 20.30: Előadás. 21: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 21.25: Zongorahangverseny. 21.55: Előadás. 22.25: Hanglemek.

HÉTFŐ, MAJUS 6.

Budapest I. 7.40: Hírek, hanglemek. 11: Hírek. 11.20: Az édesanya. Előadás. 11.45: Felolvasás. 12.40: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból. 13.10: Szalónzene. 13.40: Hírek. 14.30: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból. 15: Honvédzene. 15.30: Hírek. 15.45: Műsorismertetés. 16.30: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból. 17.15: Előadás. 17.45: Hírek. 18.15: Jazzdalok. 18.45: Előadás. 19.45: Elbeszélés. 20.15: Hírek. 20.25: Cigányzene. 21.10: Csajkovszkij emlékest. 22.40: Hírek. 23.10: Cigányzene. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.25: Tánclemek. 1.05: Hírek.

Budapest II. 14.30: Honvédzene. 19.45: Cigányzene. 20.20: Német nyelvoktatás. 21: Hírek. 21.25: Szórakoztató hanglemek. 22.15: Rendőrzene.

KEDD, MAJUS 7.

Budapest I. 7.40: Torna, hírek, hanglemek. 11: Hírek. 11.20: Előadás. 11.45: Dvattudósítás. 13.10: Hegedűhangverseny. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vízállásjelentés. 14.30: Cigányzene. 15.30: Hírek. 17.15: Bábjáték. 17.45: Időjelzés, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Szalónzene. 19.25: Mit kell tudni a malmok és darálók létesítéséről? 19.45: Tánclemek. 20.15: Hírek. 20.25: Markó Árpád ezredes előadása. 20.50: Honvédzene. 21.15: Előadás. 22.40: Hírek, német, olasz, angol, francia nyelven. 24.20: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Budapest II. 19.25: Francia nyelvoktatás. 19.45: Mezőgazdasági fűlőra. 20.25: Pestszenterzsébeti Munkás Dalkör. 21: Hírek. 21.25: Előadás. 21.55: Cigányzene.

SZERDA, MAJUS 8.

Budapest I. 7.40: Torna, hírek, hanglemek. 11: Hírek. 14.20: Rakóci emléke a Felvidéken és Kárpátalján. 14.45: Az első beszélőgép magyar feltalálója. 13.10: Szalónzene. 13.40: Hírek. 14.30: Melles Béla-zenekar. 15.30: Hírek. 15.45: Műsorismertetés. 17.15: Gyermekversek. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: Híres olasz szerenádok. 19.25: Cigányzene. 20.15: Hírek. 20.25: Zenes énekes részletek Angorsmarcska operettből. 21.05: Előadás. 21.40: Közvetítés Szegedről. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.10: Cigányzene. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Hanglemek. 1.05: Hírek.

Budapest II. 18.55: Hanglemek. 18.45: A pesti sakkarszlánok. 20.25: Olasz nyelvoktatás. 21: Hírek. 21.25: Szalónzene. 22.35: Időjárásjelentés.

CSÜTÖRTÖK, MAJUS 9.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemek. 11.00: Hírek. 10.20: Felolvasás. 10.45: Felolvasás. 13.10: Hanglemek. 13.40: Hírek. 14.30: Szalónzene. 15.30: Hírek. 15.45: Műsorismertetés. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.45: Előadás. 19.45: Szőlészeti és borészeti tanácsadó. 20.15: Hírek. 20.25: Schubert négykezes zongoraművei. 21: Előadás. 21.25: Előadás. 22.40: Hírek. 23.10: Budapesti Hangverseny Zenekar. 24: Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven. 0.25: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Budapest II. 17.15: Hanglemek. 19.15: Angol nyelvoktatás. 19.45: Énekhangverseny. 21: Hírek. 21.25: Utazás egy középafrikai városban. 21.55: Zongorahangverseny.

PÉNTEK, MAJUS 10.

Budapest I. 7.40: Torna, hírek, hanglemek. 11.00: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 13.10: Zongorahangverseny. 13.40: Hírek. 13.55: Énekhangverseny. 14.20: Időjelzés. 14.30: Cigányzene. 15.30: Hírek. 17.10: Diákfűlőra. 17.45: Hírek. 18.15: Előadás. 18.45: Postászene. 19.45: Üzenet az édesapáknak. 19.50: Közvetítés m. kir. posta külön tudakozó hivatalából. 20.05: Hanglemek. 20.15: Hírek. 20.30: „Manon Lescaut”. Dalmí. Az I. felv. után: Kültügyi negyedóra. A II. felvonás után: Hírek. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Cigányzene.

Budapest II. 19.50: Cigányzene. 20.30: Gyorsírótanfolyam. 21: Hírek. 21.25: Elbeszélés. 21.50: Tánclemek. 22.50: Szalónzene.

SZOMBAT, MAJUS 11.

Budapest I. 7.40: Torna, hírek, hanglemek. 11.00: Hírek. 11.15: Gyermekdelélt. 13.10: Szalónzene. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 14.30: Hanglemek. 15.30: Hírek. 17.15: Felolvasás. 17.45: Időjárásjelentés. 18.45: Rádióposta. 19.15: Pünkösddjárás Palócországhban. 20.15: Hírek. 20.25: Hanglemek. 20.40: Nem élhetek muzsikaszó nélkül. Vigjáték. 22.40: Hírek. 23.10: Cigányzene. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Tánclemek.

Budapest II. 18.45: Mezőgazdasági fűlőra. 20.25: Versek. 21: Hírek.

Mit hallgassunk vasárnap?

Bécs. 18: Művészlemek. 19.15: Lehár-est. 21.15: Könnyű és tánclemek.
Belgrád: 16.15: Népies műsor. 18: Tánczene. 20.20: Rádiózenekar. 22: Jevdjenijevics hegedűművész.
Berlin: 16: Katonák hangjai. 18.30: Lemezek. 21.45: Vidám zene. 23: Éjjeli hangverseny.
Brünn. 20.30: Rádiózenekar. 21: Német műsor.
Hamburg. 16: Lemezek. 19.10: Strauss János művei.
Königsberg. 18.30: Lemezek. 19.15: Lehár-est. 21.30: Szórakoztató zene. 23: Vidám zene.
Róma. 20.40: Szalónzene. 21.10: Rézfúvós zenekar. 22.20: Dopolavoro énekkar. 23.15: Tánczene.

Európai magyar nyelvű hírszolgálat: 18.15: Bécs. 18.30: Prága (Reichssender Böhmen 269.5 m. RH 31 m.) 18.50: Pozsony (298.8 m.) 18.50: Pozsony. 20: Prága (Reichssender Böhmen 269.5 m. RH 31 m.) 20: Toulouse (328.6 m.), Marseille-Provence (400.5 m.) 20.55: Róma II. (245.5 m. és RH 31.15 m.) 22.15: London Nat. (261.1 m., RH 49.59 m. és 30.96 m.) 22.15: București (364.5 m.) 23.15: Prága (Reichssender Böhmen 269.5 m. RH 31 m.) 23.45: Pozsony (298.8 m.) 23.45: Belgrád (437.3 m. BH 49.2 m.) 23.45: Toulouse (328.6 m.) Nice PTT (247.3 m.) 23.50.

Jugoszlávia számára megnyílnak a Kelet kapui

A jugoszláv igazságügyminiszter nyilatkozata

Belgrádból jelentik: Markovics Lázár jugoszláv igazságügyminiszter lapja hosszabb cikket közöl „Jugoszlávia és Oroszország” címmel. A lap szerint a jugoszláv politikai helyzet egészen új alapot nyert azáltal, hogy elhatározta a cserekereskedelmi és egyéb kapcsolatok felvételét Szovjet-Oroszországgal. Ez a lépés Pál herceg bölcs államvezetésének műve, mert a kellő pillanatban megértette a jugoszláv nép hangulatát és

Jugoszlávia különleges szükségleteit a mai háborús időkben.

Ezáltal Jugoszlávia levegőhöz jutott és visszanyerte mozgási szabadságát a Kelet irányában is, ahol

a nép széles rétegeiben mindig nagy megértés volt tapasztalható a délszlávok sorsa iránt.

Szükségtelen kiemelni az évszázados kapcsolatot, amelyek a két népet annyira összekötötték, A rugalmasnak mutatkozott szovjet-kormányzat

nem lehet többé akadálya az államok közötti érintkezés felvételének.

Jugoszláviának most már az az érzése, hogy nincs többé bezárva a Dunamedencébe, vagy a Balkán-félszigetre, hanem megnyílnak a Kelet kapui és annak nagy lehetőségei.

GYÓGYSZERTARAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATÁ

Vasárnap, május ötödikén a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban az Uniri téren levő Weisz gyógyszer-tár.

Gyár városban a Str. Stefan cel Mare 3 szám alatt levő Jahner R. gyógyszer-tár.

Erzsébetvárosban a Carol úton levő Mária gyógyszer-tár.

Józsefvárosban a Bratianu utcában levő Diana gyógyszer-tár.

Mehalában a Corvin gyógyszer-tár és Újkisdán Panajoth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Hétfőn, május hatodikán a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Sft. Ioan utcában levő Irgalmasok gyógyszer-tára.

Gyár városban a Dacilor ucca 10 szám alatt levő Kovács dr. gyógyszer-tár.

Erzsébetvárosban a Ciprian Porumbescu uccában levő Sárga gyógyszer-tár.

Józsefvárosban a Preyer uccában levő Ungváry gyógyszer-tár.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

LEVELEZÉS és HÁZASSÁG a törvényes intézkedések miatt nem közölhető. ALLÁSKERESÉS rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz leu. Vastag betűvel szavanként kettő leu, legkisebb apróhirdetés húsz leu. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szóig 20 leu, minden további szó egy leu. Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szóig 30 leu, minden további szó kettő leu. Apróhirdetéseket felvesz: I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Bratianu 3 Telefon: 28-10. II. kerületben: Popovici trafik, Piata Badea Cartan 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: March trafik, Piata Küttl. — Nógrády trafik (Corso mozi mellett). — Vass trafik, Piata Dragalina 6. Telefon: 45-06. — Wittek trafik Bulevardul Regele Carol 54. — Galgóczy trafik Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45-13.

Alkalmazás

Bejárónó félnapra azonnal felvétetik IV., Ion Bratianu ucca 29. III. 14. 955

Bejárónó a délelőtti órákra felvétetik. Jelentkezni I., Str. Louis Barthou 4. 955

Lakás

Egy udvari szoba, konyha, mellékhelyiségek, esetleg fürdőszoba használatlaltal, parkirozott udvarban gyermektelen, csöndet szerető házaspárnak június elsejétől kiadó. Str. Josefina Vlahuta 12. 951

A Temesvári Bank épületében modern 5 szobás lakás kiadó. Bővebbet a Temesvári Bank házközelőségénél. 830

Bútorozott szoba különbejárattal, modern bútortal, fürdőszoba használatlaltal, szolid úrnak kiadó. Cím a kiadóban. 959

Földszinti családi házban modern 3 szobás, világos alkoves uccai lakás, nagy terrasszal augusztus 1-re, esetleg azonnal kiadó. III., Str. Odobescu 6. vis-a-vis Bánati-szanatóriummal. 952

Lépcsőházból nyíló elegánsan bútorozott szoba fürdőszobával, villában, szolid úrnak kiadó. Fulev. Mihai Viteazul 15. 962

Háromszobás komfortos lakás a Gyár városban Str. Dacilor 10. (Fő ucca Kovács dr. patika alatt) azonnal kiadó. Közelebbit: 38-48 telefonszám alatt. 960

Rendes úrilakónak! Ha mai viszonyokhoz mérten előnyösen és szépen akar lakni, nézze meg IV. Str. Vladimirescu 18 szám alatti 4 szobás, hallos egész első emeletet elfoglaló, ki-mondott úrilakásomat, amely augusztus 1-re kiadó. 947

Négyszobás modern lakások és irodahelyiségek Belváros központjában azonnalra kiadók. Str. 24 Februarie (volt Solderer) No. 6. 945

Állás-velel

Szalógnaritura, 2,32 méter széles előszobafal eladó. I., Str. Louis Barthou 4. I. em. 4. 956

Háló, úriszoba, konyha szalonbútorok, szőnyegek, vázák, hegedűk, kassza, vitrintárgyak stb. eladók. Cím a kiadóban. 953

Jókarban lévő gyermek sportkocsi eladó. König Str. Vadul Calugareni 18. 985

Választófal 20 négyzetméter nagyságban tejjüveggel 3 részben és szőszedhető, eladó. Cím a kiadóban. 954

Mézttermelők figyelmébe! Mielőtt mézkészletét eladná, ajánlja fel nekem. Tiszta mézet minden mennyiségben veszek. Joó Lajos Oradea, Str. Tache Ionescu 24. D. 888

Háziszővők! Fonál gyári árban, minden minőségben kapható. III. Str. Motilor 1. ajtó 2. Közel a Mária szoborhoz. 958

Kerti garnitúra, valamint egyéb bútordarabok sürgősen eladók, III., Str. Timotei Cipariu 1. I. em. ajtó 9. 957

Traktorokat, gőzgépeket, cséplőket, motorokat, hengergépeket és herefej-tőket azonnaira szállítok. Ing. Sche-düvetz, Timisoara IV., Str. Bratianu 39 szám. 961

Új családi ház eladó III., Ulpia Traian 99. kettőszoba, konyha, előszoba, éléskamra. Bővebbet: III., Str. Ion Vasii 4. Telefon: 20-22. 946

Külfölte

Csinos fiatal özvegyasszony, 155 lánc birtoka vezetéséhez nőtlen vezetőt keres. Felvilágosítást ad: Bizony Ferenc ügynökség, Temesvár IV., Vácárescu 11 szám. 931

AVIZ

Regia S. E. T. aduce la cunoştinţă că în ziua de 6 Maiu a. c., orele 10 în Biroul de licitaţii din edificiul Capitol, se va ţine licitaţie publică, în conformitate cu dispoziţiunile art. 81-110 din Legea Contabilităţii Publice, pentru închirierea atelierelor Fizico-Chimice din Circ. IV. Str. Gelu No. 49. Caietele de sarcini se pot consulta în orele oficiale la Direcţiunea Regiei S. E. T.

Direcţiunea Regiei S. E. T.

Festőmesterek

A legmodernebb mintalapok, gumirollnik, sprickészülékek, spric-pisztolyok, festék-, lakk- és ecset-árúk állandóan nagy választékban

Kertész Ludovic festéküzletben

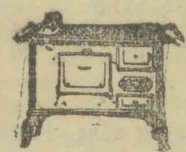
TEMESVÁR, II., Dacilor 8. szám. Telefon: 12-71.

Sirkövek

modern kivitelben, minden kö-fajtából, nagyon olcsón

Granofsky János

TEMESVÁR — Józsefváros, Bratianu-ucca 10.

JUNGINGER

II. Str. Timocului 1. Fehérmancs-zott virágos és fekete tüzhelyek állandóan raktáron. Tüzhelyátalakítások és javítások, ugyszintén összes lakatos-munkák. Bérnikkelezés.

VESEK

régiségeket, szőnyeget, ezüst-tárgyakat, ékszer, könyvet, bélyeggyűjteményt „ARTA” Anticar, Str. Alba Iulia 5.

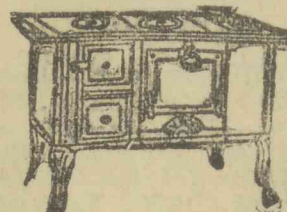
Sirkövek nagy választékban fekete gránitból

köipari vállalat

Timisoara III., Calea Sagului 3. Józsefvárosi kat. temetővel szemben, Gátsor sarok. Telefon 32-15.

Modern takaréktüzhelyek

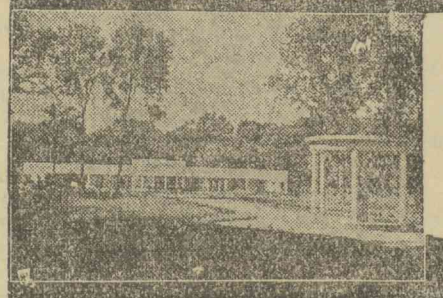

kiváló minőségben Állandó raktár soménosott és fekete tüzhelyekben

KÁLMÁN DEZSŐ

speciális takaréktüzhelyüzem Timisoara IV. Bulev. Carol 40.

BAILE LIPOVA - BANAT

Gyógyít: érelmeszese, dást, szív, vérnyomás, reuma, idegrendszer, máj és vese, vérszegény és női bajokat.

Szezon: május 1-től október 15-ig